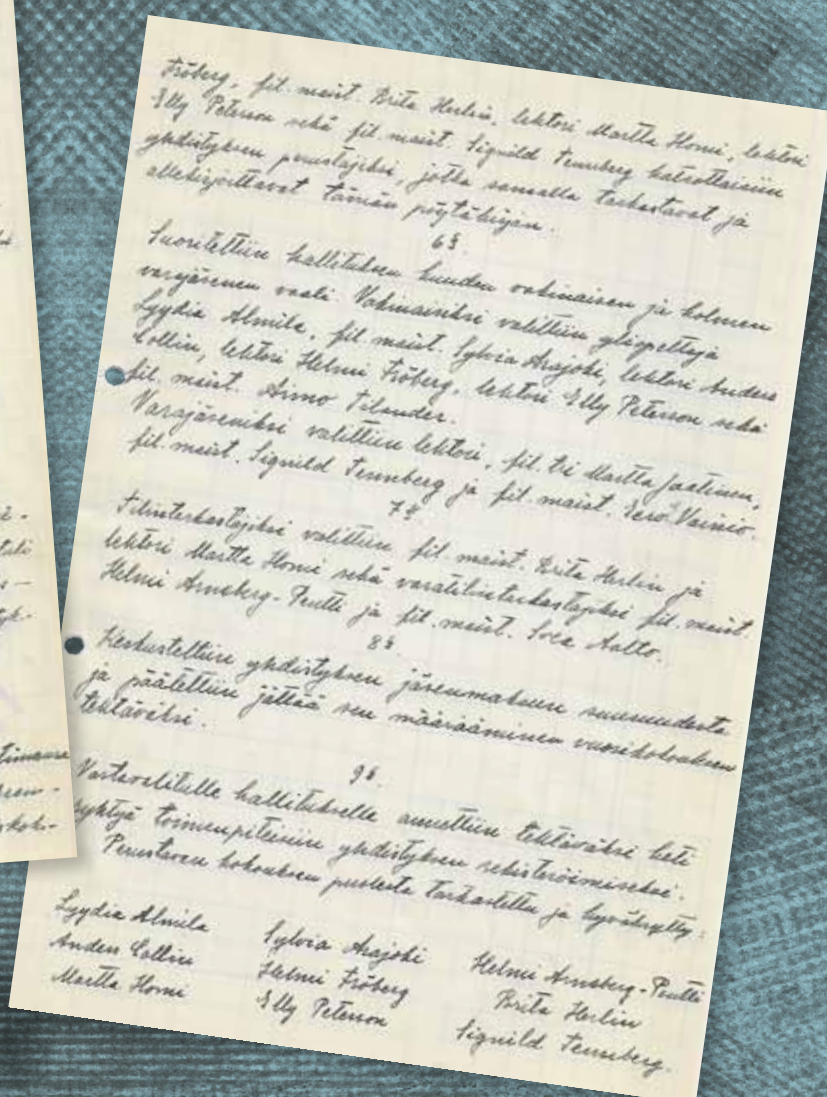
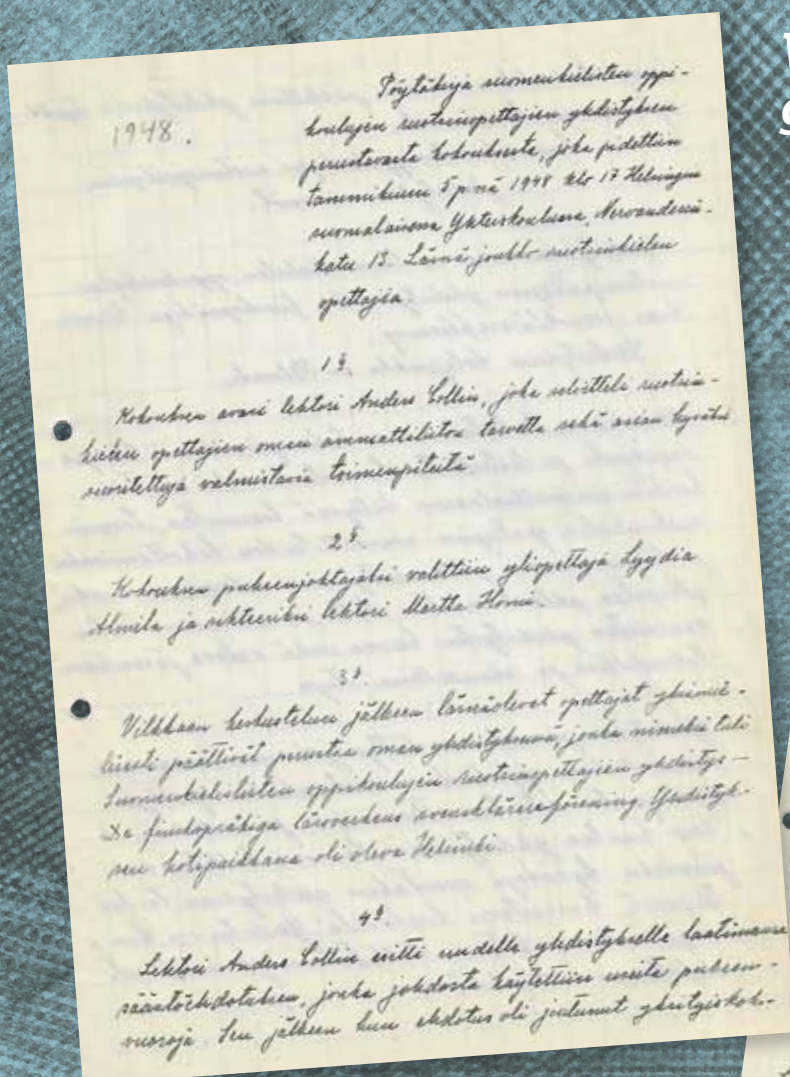

POPPIS

Svensklärarna i Finland rf:s medlemstidning
Suomen ruotsinopettajat ry:n jäsenlehti

1•2018

Vår 70-åriga förening grundades den 5 januari 1948

Suomen ruotsinopettajat
Svensklärarna i Finland

I detta nummer:

Sveriges ambassadör Anders Ahnlid gratulerar s. 5

Sisko Harkoma och Liisa Wallenius blickar bakåt s. 7-9

Boken Sjutton texter om läsning s. 17

Undervisningsplattformen Norden i skolen s. 24

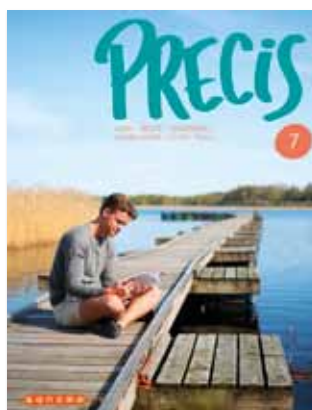
Onnea SRO
70 vuotta!

Monenlaisia tapoja oppia ja opettaa

Uutta yläkoulun ruotsiin

Maksuttomalla **Arttu-sovelluksella** oppilas voi katsoa videot ja kuunnella äänitteet. Lue lisää sanomapro.fi/arttu.

Ohjaamo on monipuolinen jatkuvan arvioinnin työkalu Sanoma Pron peruskoulun digikirjojen ja digitehtävien käyttäjille. Sen avulla voit seurata oppilaittesi edistymistä. Lue lisää sanomapro.fi/ohjaamo.

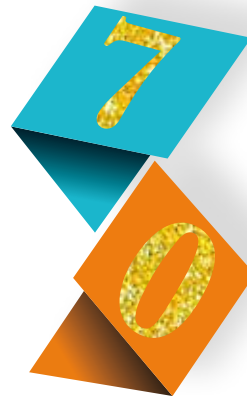
TULOSSA

**KOMBO, uusi
B1-ruotsin
materiaali
9-luokalle.**

Tutustu uutuuksiimme: sanomapro.fi

s a n o m a p r o

Svensklärarna i Finland fyller 70 år.

Jubileumsåret fylls av olika intressanta evenemang.

Under dessa år har vi seglat i vågdal och vågkam.

Tack för den hyllning vi fått den 6 november av Svenska folktinget!

Tiotusen euro för målgruppen årskurs 9 på högstadiet!

Inte bara den här prissumman, utan också 100 stycken bokpaket!

Och vi fortsätter vårt arbete genom att befrämja svenska språkets betydelse som andra nationella språk.

Å ena sidan – vi är inte ensamma. Vi gör allt det här tillsammans med våra samarbetspartners. Å andra sidan försöker vi bygga upp en stark identitet hos svensklärare i alla stadier med hjälp av olika seminarier, kurser, stipendier och omskolning.

Riktat vi på rätt sätt våra andliga resurser når vi mål förr eller senare!

Länge leve föreningen Svensklärarna i Finland också i framtiden!

HURRA-HURRA-HURRA-HURRA!

<p>3 Ledare: <i>Satu Pessi</i>
70-årsjubileum</p> <p>5 <i>Anders Ahnlied</i>
Grattis Svensklärarna i Finland</p> <p>6 70-årsjubileum och
jubileumsseminarium</p> <p>7 <i>Sisko Harkoma</i>
Mina år som ordförande 2009–2012</p> <p>9 <i>Liisa Wallenius</i>
Liisa Wallenius, ordförande
2013–2014</p> <p>11 <i>Camilla Nordblad</i>
Ja må den leva</p> <p>12 <i>Martina Landén-Westerholm</i>
Berndt-Johan Lindström ny
utbildningsombudsman på
Svenska kulturfonden</p> <p>12 Hoppet / Vårträff 2018 i Malmö</p> <p>13 Svensklärarnas fortbildningskurs på
Island i juni 2018</p> <p>14 <i>Carita Rosenberg-Wolff</i>
Svenska grodor i Finland</p> <p>15 SRO:s sommarkurs på Hanaholmen</p> | <p>17 <i>Seija Westerholm</i>
Lukekaa peliä!</p> <p>18 <i>Kristel Riissanen & Jessica Lindfors</i>
Ett steg vidare – det muntliga
språkprovet i test</p> <p>20 <i>Martina Harms-Aalto</i>
"Tala gärna svenska med mig"</p> <p>22 ActionTrack – B-ruotsi / B-svenska</p> <p>23 <i>Amelia Bondegård, Felicia Becker &
Pinja Huhtamäki</i>
Lyckat tandemsamarbete mellan
gymnasierna i Kristinestad och
Hyvinge</p> <p>24 <i>Maria Eintveit</i>
Dags att sätta Norden på timplanen?</p> <p>26 Nordspråks sommarkurs 2018</p> <p>27 <i>Maria Dahlin</i>
Märta Uggle – Vem som helst
kan bli en bra berättare</p> <p>29 SRO:s styrelse
presenterar sig</p> <p>31 Kontoret informerar</p> |
|--|---|

POPPIS

Poppis 1/2018
årgång 25 (nummer 47)

ISSN 2243-4585

Utgivare

Svensklärarna i Finland rf
Banmästargatan 11
00520 HELSINGFORS
Tfn (09) 875 2084

svenska@suomenruotsinopettajat.fi
www.suomenruotsinopettajat.fi

www.facebook.com/ruotsinopettajat

[https://www.instagram.com/suomen_](https://www.instagram.com/suomen_ruotsinopettajat/)
[ruotsinopettajat/](https://www.instagram.com/suomen_ruotsinopettajat/)

Redaktion

Satu Pessi
Katja Hämäläinen
Seija Westerholm
Elina Piirainen

Pärmfoto

SRO:s arkiv

Layout

Christel Westerlund

Tryck

Paino-Kaarina Oy

Upplaga

2 000 ex

Grattis Svensklärarna i Finland

Det är en stor glädje för mig att få denna möjlighet att gratulera Svensklärarna i Finland när er föreningen nu firar sitt 70-årsjubileum.

Era insatser som lärare i svenska är värda att hylla av många skäl. Ett är den vikt som kunskaperna i svenska språket i Finland har för relationerna mellan Finland och Sverige, och för samarbetet i Norden.

Jag har nu haft privilegiet att som ambassadör få företräda Sverige i Finland i drygt ett år. När vi firade Finlands 100 år av självständighet förra året framhöll statsminister Stefan Löfven att den svensk-finska relationen i dag är bredare och djupare än någonsin sedan 1917.

Med över 700 000 svenskar med finska rötter i Sverige är familjebanden mellan våra länder många och starka; reseutbytet är omfattande. Svenskt och finskt näringsliv är nära sammanflätat. I Finland har över 1 000 svenskägda företag mer än 85 000 anställda. Språkkunskaper underlättar och binder samman.

Detsamma gäller i de allt tätare kontakterna mellan våra länders riksdagar, regeringar, departement och myndigheter. Förra året besökte över halva den svenska regeringen Finland. Samarbetet på försvarsområdet är det som kommit längst, men det är mycket nära också inom utrikes-, säkerhets-, handels- och EU-politiken och på många andra områden. Nya samarbeten, senast inom grön ekonomi, tillkommer löpande. Språkkunskaper fungerar som smörjmedel.

2018 är Sverige ordförande i det Nordiska ministerrådet. Vi vill bidra till ett inkluderande, innovativt och tryggt Norden. Språkkunskaper är viktiga i ett

sådant Norden. Kunskaper i svenska gör nordiska kontakter lättare. Det gäller också på den nordiska arbetsmarknaden – för många är det lockande att arbeta i ett annat nordiskt land, en kortare eller längre period. Och naturligtvis, på samma sätt underlättar kunskaper i svenska också möjligheterna för era elever att studera i ett annat nordiskt land, om de så skulle önska.

Detta är ett – av många andra – skäl för varför ert arbete är så viktigt. Det är också mot denna bakgrund som Sverige fäster vikt vid att stödja Nätverket Svenska nu. Jag har själv varit med och sett hur Svenska nu hjälper till att popularisera undervisningen i svenska. Ett bra exempel var när Jesse P hade rap-workshop med svenskstuderande i Kemi i våras. Det ska jag sent glömma. Det är min förhoppning att Svenska nu bidrar till att göra ert arbete lättare och då och då kanske också lite roligare och mer lustfyllt.

Ambassadens insatser för att främja kulturutbyte mellan Sverige och Finland – i form av utställningar, musik, film och gästspelad teater – bidrar förhoppningsvis också till intresse för det svenska språket runt om i Finland.

Jag vill med denna hälsning gratulera Svensklärarna i Finland till ert 70-årsjubileum, hylla er viktiga lärargärning och önska er alla varmt lycka till under detta och många kommande läsår! ■

Med över 700 000 svenskar med finska rötter i Sverige är familjebanden mellan våra länder många och starka.

Suomen ruotsinopettajat
Svensklärarna i Finland

Välkommen till SRO:s 70-årsfestligheter
på Hanaholmen 18–19 maj 2018!

70-årsjubileum fredagen den 18 maj kl. 18

I programmet festsupé, musik, tal, sång och samkväm.
Deltagaravgift 70 euro. Inbjudan och anmälan senare.

.....

Jubileumsseminarium lördagen den 19 maj

Program

Journalisten **Peter Nyman** fungerar som seminariets moderator.

- 10.00 *Välkomstord från Hanaholmen*
- 10.10 *Kort om SRO – **Satu Pessi**, ordförande i Svensklärarna i Finland rf*
- 10.20 *Hälsningar från Sveriges ambassad – **Anders Ahnlid**, ambassadör*
- 10.30 *Finland och Sverige – **Kimmo Sasi**, direktionsordförande, Hanaholmens kulturcentrum*
- 10.45 *Hälsningar från Göteborg – **Bo Ralph**, språkforskare och ledamot av Svenska Akademien*
- 11.30 *Tillbakablickar – **Peter Nyman***
- 12.00 Lunch
- 13.00 *Sång – Manskören **Könsikkäät***
- 13.30 *Giv mig en bok att läsa! Om läroböcker i svenska under de sjuttio åren*
Paula Rossi, professor vid Uleåborgs universitet
- 14.15 *Toner och klanger – **Emma Salokoski**, musiker, vokalist, sångpedagog, låtskrivare, textförfattare*
- 14.45 **Rosa Liksom** – författare och konstnär – har ordet
Födelsedagsfika!

Anmäl dig till jubileumsseminarium senast den 5 april på SRO:s hemsida www.suomenruotsinopettajat.fi
(anmälan öppnas i mars)

Deltagaravgift: 70 euro

Hanaholmen erbjuder deltagarna inkvartering. Pris i enkelrum 98 € och dubbelrum 62 €/person/natt.
Boka ditt rum: www.hanaholmen.fi/sv/konferenshotell/ (fr.o.m. 1.3, dock senast 6.4), bokningskod: ALLSRO70

Arrangeras i samarbete med Hanaholmen – kulturcentrum för Sverige och Finland samt nätverket Svenska nu.
Seminariet stöds finansiellt av Svenska folkskolans vänner och Kulturfonden för Sverige och Finland.

HANAHOLMEN

SUOMALAI-SRUOTSALAINEN
KULTTUURIRAHASTO
KULTURFONDEN FÖR
SVERIGE OCH FINLAND

Mina år som ordförande 2009–2012

Tiden flyger och vi med den! När jag blickar bakåt i tiden känns det otroligt att det var för tio år sedan föreningen hade sitt 60-årsjubileum.

Mitt ordförandeskap startade officiellt 2009 men jag fick en tjuvstart för denna post eftersom min företrädare, Johanna Levola-Lyytinen, började som koordinator för Svenska nu 2008. Jag var då vice ordförande, vilket betydde att jag fick ansvar för praktiska arrangemang när det gällde 60-årsjubileet.

Det blev en hektisk vår med alla festarrangemang. Festmiddagen och festseminariet i Hanaholmens anrika miljö lyckades fint i det soliga aprilvädret. Som festtalare hade vi författaren Herman Lindqvist. Jag har fortfarande kvar hans mejl angående seminariet. Föreningens ekonomiska resurser var begränsade och med sekreteraren Elina Piirainen funderade vi hur i all världen vår budget räcker till alla kostnader. Men som tur var ville Herman Lindqvist inte ha stora pengar utan föreslog att föreningen skulle skaffa honom och hans fru teater- och operabiljetter. Allt annat – flygresor från Paris och logi – ville han betala själv. Och allt detta gjorde han innan jag ens hann fråga efter arvudet.

Våren 2008 hade med sig också mörka toner. Eila-Maria Fischer – en långvarig styrelsemedlem – somnade in efter en allvarlig sjukdom. Hon hade planerat föreningens sommarresa till Norge och året innan bilat resrutten där med sin man. Liisa Wallenius tog proffsigt ansvar för praktiska arrangemang och trots vemodiga minnen blev det en oförglömlig resa i Norge.

När jag sedan hösten 2008 blev vald till ordförande trodde jag att jag visste vad det innebär. Jag hade skrivit läroböcker tillsammans med Ulla Lilius och fått följa nära hur det var att vara ordförande: långa samtal och brinnande frågor som förutsatte snabba beslut. Jag hade suttit också i styrelsen när Arja Kujansivu och Sinikka Marila var ordförande. Så jag hade goda förebilder, men det var ändå mycket jag inte visste om. Tidvis var det ganska stormigt. Långa nätter, tidsbrist, tidskrävande arbetsgrupper, flera utlåtanden, möten med beslutsfattare, ständiga nedskär-

ningar, oro för minskade resurser, svett och frustrerande ögonblick men också mycket glädje och tacksamhet: inspirerande kurser och projekt, aktiva lärare på fältet, Svenska nu och andra goda samarbetspartners.

Min första period inleddes med ett sorgebud. Rektor Armas Paavola gick bort i början av januari. Han var en svensk lärare med stort hjärta och ordförande åren 1974–1978. Han var också aktiv i SUKOLs verksamhet och hans insatser för språklärarnas och i allra högsta grad för svensklärarnas verksamhet var enorma. De ledare han skrev i *Tempus* på 1970- och 1980-talen är aktuella ännu i dag.

Jag vill lyfta fram de viktigaste händelserna under dessa år. År 2009 var det 200 år sedan Finska kriget 1808–1809. Under året arrangerades flera seminarier och evenemang kring projektet Det nya Finland – det nya Sverige och uppmärksammades det gemensamma kulturarv Finland och Sverige har genom sin gemensamma historia.

Årets kulturresa till Gotland blev givande och full av upplevelser. Vädret gynnade oss och denna fascinerande ö bjöd oss på natur, musik, historia, spänning och fossiljakt. Vi blev till och med en nyhet i lokala tidningar när vår buss tog eld vid Fröjels kyrka under hemresan från Sora Karlsö. Ingen av oss skadades, men många blev chockade. Bussen blev totalförstörd på några minuter.

Kommunikativ kompetens började få fotfäste i undervisningen. Professor Marketta Sundmans forskargrupp presenterade forskningsprojektet *Grammatik och den kommunikativa kompetensen*. Speciellt hade de fokus på grundskolestudierna och vad som är viktigt att kunna för att få fram budskapet. Forskning av den här typen hade vi länge saknat.

På föreningens vårmöte grundades Gyllene klubben. Samma kväll hade föreningens aktiva pensionerade medlemmar sin första träff på Svenska teatern med Eeva-Leena Valve som klubbvärdinna.

Ett datum vi svensklärare hade med spänning väntat på var 09.09.2009. Då fick ungdomsmusikalen *PlayMe* sin premiär. Teaterbussen började rulla och musikalen blev en upplevelse utan like. Över fyrtusen studerande hann se musikalen som inte lämnade någon orörd. Och sångerna ekade t.o.m. i klassrummen. Svenska kulturfonden, Konstsfundamentet och Svenska folkskolans vänner gjorde allt detta möjligt. Den 15 maj 2010 spelades musikalen sista gången för man började renovera Svenska teatern. Annars skulle musikalen säkert ha gått minst ett år till.

Det nya årtiondet förde med sig en muntlig kurs med muntlig test på gymnasiet från och med hösten 2010. Men landmärken för bedömning i muntlig framställning saknades. Med Kari Jukarainen åkte jag till Hanken, till Kerstin Salminen. Vi hade med oss abiturienter, som gått på den muntliga kursen. Under Kerstins ledning spelades landmärken in som sedan fanns i medlemmarnas förfogande.

I januari 2011 var Hanaholmens stora auditorium fullt med svensklärare när Svenska litteratursällskapet arrangerade seminariet *Tradition och förnyelse i svenskundervisningen i finska skolor*. Alla föreläsare betonade vikten av muntlig färdighet och glädjande var att deltagarna ansåg detta vara en möjlighet man ska satsa mera på.

Debatt om språkstudier och speciellt ifrågasättandet av svenskan stämplades i media före riksdagsvalet våren 2011. Tillsammans med Pirkko Nuolijärvi, chefen för Institutet för de inhemska språken, och SUKOLs ordförande Kari Jukarainen skrev vi en insändare *Monipuolinen kielitaito kunniaan* som publicerades utan några ändringar i söndagsupplagan i *Helsingin Sanomat* två veckor före valet och fick mycket positiv respons.

TOKI-projektet (samarbete mellan finsk- och svenskspråkiga skolor) är ett av de goda exemplen när det gäller svenskundervisning. Projektet visade att tilläggsresurser och levande kontakt över språkgränsen har en positiv inverkan på inläringen och ger resultat.

På hösten inledde SRO ett tvåårigt utbildningsprojekt *Framåt med svenskan* i samarbete med Svenska nu-nätverket. Målgruppen var grundskole- och gymnasielärare och projektet finansierades med stöd av Utbildningsstyrelsen. Vi hade en utbildningsdag per år i Tammerfors, Helsingfors, Kuopio, Uleåborg och Jyväskylä. Med fondernas hjälp kunde vi ännu arrangera ett båtseminarium till Sverige i maj 2013 då vi kunde presentera de fina idéer som kursdeltagarna i smågrupper

hade kommit på. Därtill hade kursdeltagarna möjlighet att träffa igen de flesta föreläsare.

När jag sökte efter föreläsare till *Framåt med svenskan* stötte jag på namnet *Senja Larsen* och *Fröken Senja opettaa ruotsia*. Via Senja fick jag kontakt med Mia Vanhatalo, som då var VD för Kunskapsbyrån Plåtburk. Mia blev en av föreläsarna och jag märkte plötsligt att jag är med i Senjas skola som kanslist. Samarbetet med henne och hennes kanslist och elever var rena rama glädjesvenskan. Sommaren 2011 var Senjas språkskola varje söndag i Helsingin Sanomat. Följande sommar var språkskolan på Finlandsarenan i Björneborg i samarbete med Folktinget. Vi hade då över 16 000 följare på Facebook och den positiva inställningen till svenskan hade ökat markant. Det kändes som om Senjas språkskola var nästan på allas läppar. Som bäst hade språkskolan 21 294 elever. Skolans sidor ”stängdes” i januari 2016.

Sista året som ordförande var tudelat. Dels hade vi fina resultat med *Framåt med svenskan* och den positiva rapporten *Svenska i finska grundskolor*. Hanna Lehti-Eklund och Maria Green-Vänttinen från Helsingfors universitet hade satt sig vid skolbänken och följt vad som händer i klassrummen. De hade också intervjuat lärare och rektorer i dessa skolor. Det kom

tydligt fram att eleverna på högstadiet tycker om att läsa svenska. Ett stort glädjeämne var också Svenska folkskolans vänners beslut att årligen dela ut stipendier till de tio nybakade studenter som har fått de högsta poängantalen i studentprovet i svenska. Stipendiesumman är 500 euro. Christoffer Grönholms kulturpris delades ut också för första gången. Asta Rauhala från Åbo blev den första kulturpristagaren.

Precis före midsommar fick vi en kalldusch då grundskolans timfördelning lanserades. Inga tilläggsresurser! Jag ringde många långa och ångestfyllda samtal utan resultat. Suomen Kuvalehti (14.9.2012) konstaterade att politikerna under årens lopp fattat flera ödesdigra beslut angående språkstudierna i grundskolan och gymnasiet. I artikeln intervjuades också SUKOLs ordförande Kari Jukarainen.

Ingen ordförande gör jobbet ensam. Jag vill tacka varmt sekreteraren Elina Piirainen och alla de styrelsemedlemmar som under de här åren jobbade med mig. Ett speciellt tack går till Kerstin Salmi-nen, som har stött mig mycket. Viktiga är också våra medlemmar. Jag har lärt känna duktiga och uppfinningsrika svensklärare, som med kärlek, humor och tolerans uppmuntrar sina studerande och elever att studera svenska.

Ett glädjeämne under de här åren har också varit våra skrivtävlingar för grundskoleelever, gymnasister och studerande på yrkeshögskolor och yrkesinstitut. Abitavlingen som SRO arrangerar tillsammans med Kulturfonden, har pågått över tio år. Speciellt tänker jag på prisutdelningarna där jag hade tillfälle att prata med alla prisbelönta och deras lärare.

Utmaningar och motgångar är en del av jobbet men det har inte stört mig för lätta lösningar är inte min grej. Många gånger har jag känt mig privilegierad. Jag har lärt mig mycket och blivit bekant med fina personer. Jag hade och har fortfarande ett fantastiskt nätverk – specialister av många slag. Om det blir problem kan jag alltid slå en signal och få hjälp.

Jag vill höja en skål för alla mina företrädare, för föreningens samarbetspartners, för den nuvarande ordföranden och hennes styrelse som fortsätter med jobbet för svenskan och för Norden. Jag hoppas beslutsfattarna äntligen inser hur viktiga mångsidiga språkkunskaper är för samhällets välfärd.

Med Tarja Rintakoskis ord hälsar jag svensklärarna: *Låt studerande och elever höra talad svenska, låt dem prata så mycket som möjligt och gör det med glädje, glädjen smittar.* ■

Lärarnas gemensamma Turva

Du och alla andra yrkesmänniskor inom undervisningsbranschen bygger upp Finlands framtid varje dag. Ni skapar gemensam välfärd genom att uppmuntra och inspirera. Ni är mästare på att samarbeta. Det är också vi här på Turva. Vi är ett försäkringsbolag som ägs av människor som tror på arbete och det gemensamma goda.

OAJ har försäkrat sina medlemmar bland annat med en gemensam rese- och olycksfallsförsäkring. Som OAJ-medlem kan du koncentrera dina försäkringar till Turva och få tillgång till alla våra förmåner.

Titta in på vårt kontor, ring oss eller läs om dina förmåner på adressen turva.fi/oajfslsvenska

Liisa Wallenius, ordförande 2013–2014

Mycket vatten har runnit under broarna sedan mina år som ordförande. Kanske för att livet och arbetet numera är otroligt hektiskt. Vi genomgår stora förändringar av utbildningssystemet, den nya läroplanen är i bruk och digitaliseringen framskrider. Digital disruption påverkar samhällen och ekonomier globalt. Vi kan hålla med Herakleitos i hans konstaterande ”Det enda beständiga är förändring”.

Ären som ordförande för Svensk-lärarna i Finland rf var mycket givande och lärorika. Jag ställde upp som ordförande på begäran efter två år som vice-ordförande och endast sex år i styrelsen. Förtroendeuppgiften var utmanande, eftersom jag inte någonsin hade jobbat i grundskolan eller gymnasiet och lärt känna praxisen genom föreningsarbetet. Dock hade jag erfarenhet av svenskundervisning på högskolenivån och som arbetslivsutbildare. Därtill är jag svensk-lärare i andra generation. Redan de första åren i styrelsen hade gett mycket och mitt ordförandeskap baserade sig på delegering och delad yrkeserfarenhet i styrelsen. Svensklärare från alla nivåer var, och ska alltid vara, representerade med sin expertis och erfarenhet. Föreningens styrka ligger i dess medlemmar som representerar olika nivåer och goda nätverk samt kontakter till beslutfattare och andra organisationer som t.ex. Kulturfonden, Svenska folkskolans vänner, Svenska nu, Hanaholmens kulturcenter för Sverige och Finland, Utbildningsstyrelsen för att inte nämna SUKOL (Språklärarna i Finland rf). Tack vare dessa

värdefulla samarbetspartners kan föreningen uppfylla sin viktigaste uppgift – att stödja svenskundervisning. Utmaningar och problem likaså metoder och höjdpunkter i svensklärarjobbet är förvånansvärt lika oberoende av skolenivån. Vi glädjas åt våra elevers/studerandes framgångar och lyckade prestationer; dessutom agerar vi inte enbart som lärare i svenska utan även som ambassadörer för allt det nordiska.

Föreningens styrka ligger i dess medlemmar som representerar olika nivåer och goda nätverk samt kontakter till beslutfattare och andra organisationer.

Ordförandeåren 2013–2014 gällde främst arbete med den nya läroplanen och tidigareläggningen av svenskan till årskurs 6, d.v.s. från hög- till lågstadiet. Denna framtidsbild (tidigareläggningen) väckte stor oro bland föreningens medlemmar och den stora frågan var ”vem ska undervisa svenska i årskurs 6?”. Vi ville försäkra oss om att eleverna har behöriga och motiverade lärare i svenska. Läroplansarbetet fortskred i rask takt; kommente-

ringen gjordes och besluten fattades relativt snabbt för grundskolans läroplan, varefter gymnasiet och yrkesskolan stod i tur. Föreningen började tillsammans med SUKOL och andra partners planera fortbildning för att stödja de lärare som skulle ta ansvar för svenskan i årskurs 6. I den rådande lågkonjunkturen ville vi värna om elevernas jämlika möjligheter till språkval på låg- och högstadier runtom i landet. Förändringar planerade för språkundervisningen i yrkesutbildningen tedde sig även större.

Digitaliseringen hade inletts och många experimenterade i klassrummet, emedan arbetet med digitalisering av studentskrivningarna påbörjades vid Studentexamensnämnden. Föreningens sommarkurs på temat digitalisering sommaren 2013 i Hanaholmen var en succé. Föreningen gick med på Facebook och började blogga. Fortbildningskurser och materialproduktion har alltid varit en viktig del av föreningsarbetet. SRO:s kurser och seminarier är ypperliga tillfällen att sätta sig in i aktuella fenomen och nya läromedel, liksom att även bygga nätverk med andra lärare samt institutioner och organisationer. Det lilla extra som t.ex. kulturbesök, kända talare, besök bakom kulisserna till institutioner man inte annars har tillträde till, ingår alltid i kurser.

SRO har arbetat duktigt genom åren och sett många förändringar genomföras i utbildningssystemet. Gratulationer till 70-åringen! Länge leve svenskundervisningen och Svensklärarna i Finland rf! ■

Uutta Fokus-sarjaan!

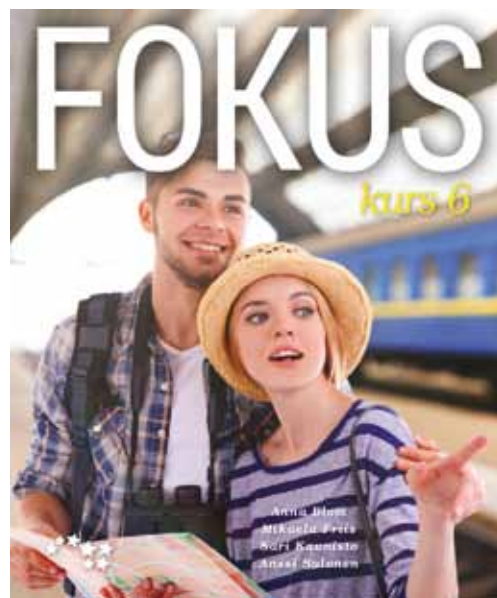
Lukion ruotsin Fokus 6 vahvistaa suullista kielitaitoa ja opettaa selviytymään matkailutilanteissa. Aiheina on myös oma tulevaisuus, aikuistuminen ja yhteiskunta.

Fokus 6 -oppikirja äänitteineen ja ratkaisuihin ilmestyy keväällä, digikirja ja digiopetusaineisto ovat valmiina elokuussa 2018. Fokus 7 -oppikirja ja opettajan esitysmateriaali ovat käytössä elokuussa 2018.

Otava
Oppimisen
palvelut

Lue lisää: otava.fi/fokus

Grattis till 70-årsringen!

Svenska folkskolans vänner ser fram emot fortsatt gott samarbete
med Svensklärarna i Finland!

Kom med och stöd en pigg 135-åring!

När du blir medlem i SFV:s understödsförening för endast 15 euro per år får du tidningen **SFV-magasinet** och årsboken **SFV-kalendern** hemsända, och som ny medlem även en bok ur **SFV:s skriftserie**. En extra förmån är den rabatt på 35 procent du får då du köper allmän litteratur i Schildts & Söderströms nätbokhandel litteratur.sets.fi, och i S&S bokhandel på Snellmangatan i Helsingfors.

Lättast blir du medlem genom att fylla i blanketten på www.sfv.fi/medlem

Fotograf: Rabbe Sandelin

Ja må den leva!

Jubileernas tid fortsätter. Knappt har vi lagt Finland 100 år bakom oss, förän det är dags att rikta blickarna mot nästa jubilar. Och då tänker jag varken på Zacharias Topelius och 200-årsjubileet hans födelse till ära eller på Åbo Akademis 100-årsjubileum, som också går av stapeln 2018. Nej, jag tänker på ett betydligt yngre festföremål – nämligen föreningen Suomen Ruotsinopettajat/Svensklärarna i Finland, som i år fullbordar sina första imponerande 70 år av verksamhet.

Under den tid på SFV som jag har samarbetat med Svensklärarna i Finland har jag sett hur oändligt viktigt och värdefullt arbetet, som svensklärarna gör för det svenska språkets överlevnad är. SRO är en organisation som bevakar svensklärarnas intressen och jobbar för samhörighet och gemenskap lärarna emellan. Genom underhållande och intressanta artiklar i föreningstidningen Poppis har jag förstått hur angeläget det har varit för lärarna att kunna forma nordiska relationer, delta i språkseminarier och odla kontaktnätverk utöver det reguljära arbetet. Motivationen jag sett hos svensklärarna är unik. Vi på SFV har dessutom haft nöje att komma i direkt kontakt med många av dem. Tack Esko, Mari, Riitta, Tapio, Elina, Juha, Ilina och många många fler för att ni inspirerar och motiverar era elever till studier i svenska och oförtrutet håller ångan uppe.

Men det är inte bara kontakten med lärarna och medlemmarna inom SRO, som gett mig kännedom om vad språkundervisning går ut på. Även mottagar-

ändan, dvs. eleverna, är en lika viktig länk på sitt håll. På våren 2017 fick jag välja ut de bästa uppsatserna i en uppsatstävling, som Svensklärarna i Finland ordnade för åk 2 i skolor runtom i Finland. Naturen, tryggheten, Finlands självständighet och festligheterna kring jubileumsåret Finland 100 gick som en röd tråd genom de inkomna bidragen. Men även oron över den ökande främlighetsfientligheten och flyktingmassorna, som tvingas lämna sina egna hemland, skymtade mellan raderna. Finland är dock ett bra land att växa upp i, tyckte alla. Dagens unga är beresta och medvetna om sin tid. De har, sina unga år till trots, kunnat forma ett kritiskt tänkande, iakttagit världen på nära håll och dragit sina slutsatser. Tack Cecilia, Laura, Olivia, Sofia, Ville och många många fler, som på utmärkt svenska gav mig en insikt i hur ni tänker idag och ser på vår värld. Om jag bara hade haft er mogenhet som ung!

Denna vår ser jag fram emot en ny runda av uppsatser. Skribenterna kommer åter från åk 2 i gymnasiet, yrkeshögskolor och yrkesinriktad utbildning på andra stadiet. Det här är nog en av de trevligaste arbetsuppgifter jag har. Vi hoppas naturligtvis på många bidrag och ser fram emot att få ordna en värdig prisutdelningsceremoni för vinnarna i år igen.

Till sist vill jag rikta SFV:s och mina egna varmaste gratulationer till föreningen Svensklärarna i Finland. Utan den skulle det svenska språket med säkerhet höras avsevärt mer sällan, speciellt i de delar av landet där svenska talas ytterst lite.

Och utan föreningen skulle vi på SFV inte ha fått uppleva så många berikande stunder av lärdom, öppenhet och positivt tänkande. Detta är växelverkan i dess bästa mening, en växelverkan som vi hoppas se fram emot åtminstone 70 år till. Och mer.

Varma gratulationer och tack för gott samarbete genom åren hälsar vi alla på Svenska folkskolans vänner! ■

Utan föreningen Svensklärare i Finland skulle vi på SFV inte ha fått uppleva så många berikande stunder av lärdom, öppenhet och positivt tänkande.

Berndt-Johan Lindström ny utbildningsombudsman på Svenska kulturfonden

Svenska kulturfonden fick hösten 2017 en ny utbildningsombudsman då pol.mag. Berndt-Johan Lindström, 45, började arbeta vid fonden. Lindström som bor i Vanda efterträder Kulturfondens mångåriga medarbetare Veronica Granö-Suomalainen. Lindström har de senaste 10 åren jobbat i ledande positioner inom den kommunala sektorn och ansvarat för svenskspråkig grundläggande utbildning, gymnasieutbildning och småbarnspedagogik i Karlskrona, Raseborgs stad samt nu senast vid Vanda stad.

Utbildningsombudsmannen leder utbildningsteamet på Kulturfonden och bär det övergripande utvecklingsansvaret för fondens uppdrag inom utbildning och forskning. ”Jag ser fram emot de nya infallsvinklar, projekt och idéer som Kulturfondens utbildningsteam får ta del av. I mitt tidigare jobb som kommunens utbildningsdirektör har jag ofta sett att det bästa resultatet uppnås då människor får frihet och möjlighet att

**Svenska
kulturfonden**

utvecklas. När någon i skolan har en bra idé och får lite hjälp på vägen, kan vad som helst hända. Jag är mycket glad över att sedan i höstas ha fått vara med och skapa förutsättningar för människor”, säger Berndt-Johan.

Det som sysselsätter Lindström just nu är det nya strategiska programmet för det flerspråkiga Finland som Kulturfonden kommer att lansera i februari 2018. Målet med det kommande programmet är att främja språkkunskaper och samförstånd mellan språkgrupperna och att betona språkkunskaper som framgångsfaktorer i ett flerspråkigt Finland. Det strategiska programmet främjar kun-

skaperna i svenska för finskspråkiga och personer med annan språkbakgrund, och kunskaperna i finska för svenskspråkiga i Finland. Inom ramen för det nya strategiska programmet välkomnar vi projektförslag som främjar förmågan och lusten att kommunicera på de båda inhemska språken i yrkeslivet och på fritiden. Projekten kan verka inom alla Kulturfondens verksamhetsområden: konst, och kultur, utbildning, forskning och medborgaraktivitet. ”Håll utkik efter vår annonsering om det nya programmet!”, uppmanar Lindström Poppis läsare. Vi väntar med spänning på nya intressanta ansökningar. ■

VÅRTRÄFF 2018

HOPPET är en riksomfattande samarbetsgrupp vars mål är att främja svenskundervisningen vid yrkeshögskolor, öka lärarnas färdigheter och samhörighet i Finland samt att hålla sig à jour om det som händer inom utbildningssektorn i Norden. Hoppet delar ut information och arrangerar sammanträffanden och fortbildningsdagar såsom Vårträff-seminarier för yrkeshögskolelärare i samråd med t.ex. Hanaholmens kulturcentrum, Svensklärarna i Finland rf (SRO), Finlandsinstitutet i Stockholm, Svenska Institutet (SI), Voksenåsen i Oslo och nordiska högskolor. Till verksamheten har Hoppet fått stöd bl.a. av finska och nordiska fonder såsom Svenska kulturfonden, Svenska folkskolans vänner r.f., Svenska nu-projektet, Kulturfonden för Sverige och Finland och Kulturfonden för Finland och Norge.

Hoppet har fem aktiva medlemmar: Hertta Erkkilä (Centria), Kirsu MacKenzie (Humak), Anna Puisto (Laurea), Lena Segler-Heikkilä (Centria) och Marita Suomalainen (Karelia). Hoppet är intresserad av nya medlemmar. Vid intresse ber vi kontakta Lena Segler-Heikkilä (lena.segler-heikkila@centria.fi) eller Marita Suomalainen (marita.suomalainen@karelia.fi).

Hoppet arrangerar **VÅRTRÄFFEN 2018 I MALMÖ**. Du hittar programmet och anmälningslänken via följande länk: <https://amkhoppet.wordpress.com/aktuella-evenemang/>

svenska nu

Tjörnin i Reykjavík

Det vintriga Reykjavík sett från Hallgrímskirkjans torn.

Gullfoss

Esja

Þingvellir nationalpark

Svensklärarnas fortbildningskurs på Island i juni 2018

Vad kan man vänta sig?

Svensklärarna i Finland rf organiserar en fortbildningskurs för svensklärare i Reykjavík mellan den 4 och 8 juni 2018. Det är en tradition att organisera en fortbildningskurs i ett nordiskt land eller område på sommaren och detta år är det Islands tur.

Förra gången var svensklärarna på Island i 2010 och då hölls kursen i två städer: Akureyri, som är Islands näst största stad med ungefär 30 000 invånare, och huvudstaden Reykjavík. Det här året kommer vi att ha huvudstaden som vår bas. Reykjavík är en vacker, färgrik liten stad med frisk sjöluft och internationell stämning.

Den första norska landnamsmannen på 800-talet, Ingolf Arnarson, bosatte sig enligt medeltida källor just i Reykjavík. Många hundra år senare på 1700-talet blev Reykjavík läge för landets biskopsäte och sålunda huvudstad. Den första bebyggaren Ingolf kan svensklärarna inte missa för att hotellet som vi kommer att bo i ligger på Ingólfsstræti, alltså en gata döpt efter honom, och hans staty ligger på Arnarhöll-kullen bara ett stenkast från hotellet.

Reykjavíks mest kända landmärken, däribland Hallgrímskirkja (kyrka), Perlan (museum och restaurang byggda ovanpå varmvattentankar) och Harpan (konserthus), blir bekanta under den

guidade bussturen som vi gör i huvudstaden. Annars har man tid att spatsera i staden på kvällarna och då kan man beundra till exempel Tjörnin, ett träsk där olika fåglar trivs mitt i stan, Alþingishúsið där Islands parlament håller hus och om man går ner till stranden, kan man se Sólfar-skulpturen och titta på berget Esja som ligger norr om Reykjavík och dominerar landskapet. Därutöver bjuder Reykjavík på många små mysiga caféer och restauranger.

Priserna på Island har så småningom stigit igen efter den stora bankkrisen i 2008, då priserna halverades, så det kan vara dyrt i centrum. För den som vill shoppa är det smart att åka buss eller ta en lite längre kvällspromenad till shoppingcentret Kringlan, i stället för att handla i de dyra butikerna på huvudgatan Laugavegur. Visst kan man kolla dem också och skaffa några souvenirer.

Vi ska naturligtvis uppdatera våra kunskaper om Island också genom att höra på intressanta föreläsningar, bland annat om den finska ambassaden på Is-

land samt verksamhet och undervisning i isländska för utlänningar. Ett skolbesök är också med på dagordningen, förstås!

För att få en någorlunda realistisk bild av landet räcker det dock inte med att bekanta sig med Keflavík, Reykjavík och landskapet däremellan. Reykjanes-halvön, där Keflavík ligger, är egentligen ett stort lavafält och för en som bara åker mellan Keflavík och Reykjavík visar landet sig som kargast. Därför är det bra att vi kommer att ta oss till en dagsutflykt där vi ser Mosfellsbær, Þingvellir nationalpark, Gullfoss-vattenfallet och Geysir-området i Haukadalur. Island är inte bara kargt utan också grönt och milt.

Det finns mycket att se och uppleva på Island och allt kommer vi inte att hinna med på den här kursen, men jag tillämpar fritt Knut Hamsuns ord om Oslo (Kristiania) i romanen *Sult* för att gälla även denna resa till Island: jag lovar att ingen av er med på kursen lämnar detta förunderliga land utan att ha fått märken av det. ■

"Piristä päivääsi ja kokoa oma burgeri
– Uppfriska dagen och hopsätta
egen hamburgare"

"Älä ota mitään satoa luvatta.
Det är förbannat att ta växter från
odlingspottar utan lov"

Svenska grodor i Finland

I mitt Facebookflöde dyker då och då upp lustiga exempel på översättningsmissar som får mig att dra på munnen. Gruppen Svenska grodor i Finland samlar och publicerar de här grodorna som onekligen ibland blir ganska dråpliga, såsom denna text på en ärtsoppsburk:

"Palviliha hernekeitto – rötkött ärtsoppa"

Eller det märkliga receptet på "Marockansk färhund" som bl.a. innehåller följande ingredienser: 700 g urbenat lamm brasa, 6–8 teskedar och 10 oblekta etiketter, förutom ingefära, vitlök och andra kryddor. Detta recept fick naturligtvis en mängd upprörda kommentarer och hänskratt innan det av allt att döma visade sig vara en fejkad nyhet.

De dråpligaste felöversättningarna finns till och med samlade i bokform, i *Tack för ditt förstånd* och *Bara ett Book*. Också jag gav bort ett exemplar av *Tack för ditt förstånd*, då jag skrattat mig igenom den. Men det här skrattet kan behöva en lite djupare analys. Visst är det lätt att göra sig lustig över språkfel som andra gör. Men det är faktiskt skillnad på vem som gör de här felen. Och hur man skrattar.

När Det Stora Varuhuset skyltar på följande sätt: "Piristä päivääsi ja kokoa

oma burgeri – Uppfriska dagen och hopsätta egen hamburgare" kan man fråga sig vad som hände med den tidigare så föredömliga tvåspråkigheten, som påverkade åtminstone mig så jag gärna handlade där, bara för att varuhuset var ett av de få svenska rummen i Helsingfors. Men om resurserna för översättning minskar och ledningen låter den svenska språkdräkten skötas av en icke professionell är det fråga om en beklaglig nedmontering av varuhusets språkpolicy, som garanterat har sin inverkan på kundbeteendet. Samma varuhus skyltade före Valborg med "Tippaleipä – Droppbröd".

Av myndigheter kan man vänta sig en klar och korrekt information på båda språken. Facebookgruppen Svenska grodor i Finland innehåller lyckligtvis inte många exempel på dåligt översatt myndighetsspråk. De flesta felen och orimligheterna återfinns i texter skrivna av föreningar, privatpersoner eller småföretag, som gör sitt bästa för att kommunicera på landets båda nationalspråk. Det kan bli fel, men man har åtminstone försökt. Och om språkmissen får någon att dra på munnen är det kanske inte så farligt. Här några exempel:

"Älä ota mitään satoa luvatta. Det är förbannat att ta växter från odlingspottar utan lov"

"Pakkaus sisältää 50 kpl yksittäispakattua hengittävää laastaria. 4 eri kokoa – 50 st. En packas plåster som andas ut. Fyra olika storlek"

"Tofu-juureskeitto – Rottsoppa med tofu"

"Mansikkariisi – Jordgris"

Det är inte fel om vi finlandssvenskar förhåller oss lite generöst till sådana här språkmissar. Visar vi en arrogant attityd mot felskrivningarna skjuter vi oss själva i foten. Det hänfulla skrattet sårar, det varmt välvilliga skapar gemenskap. Det motsatta gäller ju också. Åtskilliga finlandssvenskar är bra på "hoono soomi". Om ni inte sett den åländske kocken Micke Björklund på finska förklara hur man kokar gröt, kolla på Youtube. Hans finska väcker bara jubel. Medan jag skriver detta minns jag plötsligt en av mina favoriter från den tid jag läste finska abiturienters studentuppsatser i svenska. En skribent formulerade sig så här när han skulle beskriva sitt morgonmål. "På morgonen jag dricker en kopp kaffe och äter några små bröder." Å vad jag älskade dessa små bröder. ■

"Tippaleipä –
Droppbröd"

"Palviliha hernekeitto –
rötkött ärtsoppa"

"Mansikkariisi –
Jordgris"

Upp med språkkompetensen

SRO:s sommarkurs på Hanaholmen 1–3.8.2018

Preliminärt program

Onsdagen den 1 augusti

- 08.45–09.15 Morgonkaffe och kursanmälning + inkvartering
09.15–09.30 Välkomstord: Satu Pessi, ordförande för SRO och NN, Svenska nu
09.30–10.00 Aktuellt från Sverige, NN, Sveriges ambassad
10.00–11.30 Mitä aivotutkimus kertoo kielten oppimisesta ja kaksikielisyydestä. Minna Huotilainen, professori, Helsingin yliopisto
11.30–12.00 Kansalliskielet ry esittäytyy, Jaan Siitonen
12.00–13.00 Lunch
13.00–14.30 Gästföreläsare, bekräftas senare
14.30–15.00 Kaffedags
15.00–16.00 Christoffer Strandberg
17.00– Bastu
19.00– Middag med engelsklärarna

Torsdagen den 2 augusti

- 07.00–09.00 Morgonmål/Kaffebuffet
09.00–10.00 *Till havs i rättan tid*. En lektion i språkhistoria: till nytta och nöje. Paula Rossi, professor, Uleåborgs universitet
10.00–11.30 Behovet av svenska i arbetslivet. Tarja Rintakoski, språkutbildare, Kielipalvelut Tarja Rintakoski
11.30–12.00 Bensträckare, läromaterialutställning
12.00–13.00 Lunch
13.00–15.00 *Workshop*: Ingmar Bergman
15.00–15.30 Kaffedags
16.00–18.00 Utflykt till Helsingfors – guidning på svenska. Camilla Nordblad, SFV
18.00–19.30 Besök till Sveriges ambassad

Fredagen den 3 augusti

- 07.00–09.00 Morgonmål/Kaffebuffet
09.00–12.00 *Lukio*: Palautetta kevään 2018 sähköisestä yo-kokeesta, Raili Hildén, Ruotsin jaoston puheenjohtaja, YTL
AMK ja ammatillinen 2. aste: Katri Granö, lehtori, Turun ammatti-instituutti
Peruskoulu: Toiminnallinen kielen oppiminen. Nina Maunu, lehtori, Kilonpuiston koulu, Espoo
12.00–13.00 Lunch
13.00–16.00 *Lukio*: Abitti. Jaakko Laaksonen, lektor, F.E. Sillanpään lukio, Hämeenkyrö
Peruskoulu: Svenska nu
16.00–16.15 Kursavslutning och lotteri

Deltagaravgiften är 295 euro. I avgiften ingår programmet, utflykten och måltiderna. Deltagarna ansvarar själva för resor och logi.

Anmäl dig senast den 12 juni på SRO:s hemsida www.suomenruotsinopettajat.fi.

Hanaholmen erbjuder deltagarna inkvartering till ett nedsatt pris.

Pris i enkelrum 94 € och dubbelrum 57 €/person/natt.

Boka ditt rum: www.hanaholmen.fi/sv/konferenshotell/ fr.o.m. 1.3, dock senast 1.7

Bokningskod: ALLSRO

Kursen arrangeras i samarbete med Hanaholmen – kulturcentrum för Sverige och Finland samt nätverket Svenska nu.

Mainio sarja täydentyy

Uusi Megafon+ kertoo peruskoulun keskeistä kielioppia ja laajentaa sanavarastoa. Se sopii hyvin täydentäväksi materiaaliksi yläkouluun ja peruskoulun ruotsia kertaavaksi materiaaliksi lukioon.

Megafon+ -materiaalit: oppikirja (tekstit+tehtävät), digikirja, digilisätehtävät, digiopetusaineisto, luokkaäänite ja arviointimateriaali. Ota käyttöön syksyllä 2018!

Otava
Oppimisen
palvelut

Lue lisää: otava.fi/megafon

LÄTTLÄSTA NYHETER PÅ SVENSKA – både tryckt och digitalt

LL-Bladet utkommer varannan vecka, med totalt 20 nummer per år.

Tidningen innehåller **lättlästa nyheter** om vad som händer i Finland och andra länder. Texterna är kortare och mera lättlästa än i vanliga tidningar. Längden på texterna varierar. LL-Bladet kan användas i skolan till exempel för språkräning, läsförståelse eller ämnesvis.

Årsprenumeration: 24 € (20 nummer)

Grupprenumeration: 165 € (15 ex. till samma adress)

Beställningar: ll-bladet@ll-center.fi

LÄTTLÄSTA MUMINBÖCKER

Tove Janssons **Farlig midsommar** och **Kometen kommer** återberättade av Jolin Slotte. I augusti utkommer den tredje boken Trollkarlens hatt.

Beställ via: shop.larum.fi

Pris: 18 € /st.

Lukekaa peliä!

Boken *Sjutton texter om läsning* är skriven av modersmåsläraren och författaren Katarina von Numers-Ekman under hennes tre år som finlandssvensk läsambassadör. Boken kan laddas ner i pdf-format på www.lasambassadoren.fi och www.sydskusten.fi.

Sjutton texter om läsning on kokoelma Katarina von Numers-Ekmanin kirjoittamia blogeja ja kolumneja, joissa on aiheena lasten ja nuorten lukeminen. Kirja käsittelee aihetta monipuolisesti. Se on suunnattu opettajille, vanhemmille, isovanhemmille ja muille aiheesta kiinnostuneille. Kirja listaa heti alkuun kolmekymmentäviisi napakkaa neuvoa siitä, kuinka arjessa voidaan tukea positiivisin keinoin lapsen lukutaidon kehittymistä.

Koulun on uuden opetussuunnitelman mukaisesti ohjattava oppilasta erilaisten tekstityyppien ymmärtämiseen ja käsittelyyn. Katarina von Numers-Ekman esittelee luvussa *Multilitteracitet och läsning av läromedel* monilukutaitoa ja multimodaalista viestintää. Hän huomauttaa, etteivät multimodaaliset tekstit rajoitu vain digitaalisesti tuotettuihin teksteihin vaan myös paperille painettu teksti valittuine tyypikirjaimineen, tekstin asetteluineen ja kuvineen lukeutuu samaan kategoriaan. Hän peräänkuuluttaa myös, että jokaisen aineenopettajan on opetettava oman aineensa monilukutaitoa oppilaille ja että opetuksen on perustuttava monipuoliseen tekstiympäristöön kaikissa aineissa.

Opettajille kirjasta löytyy hyödyllisiä vinkkejä opetustyöhön. Miten esimerkiksi ohjata oppilasta kirjoittamaan kirja-arvio tai esittämään se suullisesti? Kirjassa tuodaan esiin eri lähestymistapoja, joita oppilas voi käyttää lähtökohtinaan arvioidessaan lukemaansa kaunokirjallista teosta. Oppilas voi kertoa teoksesta lukukokemuksensa perusteella miettimällä esimerkiksi, mikä kertomuksessa yllätti, mikä on sen jännittävin kuvaus ja missä kohtaa kirjan loppukäänteet ovat aavistettavissa.

”Lukekaa peliä”, kuuluu tuttu huuto kentän laidalta, kun valmentaja ohjaa kasvot punaisena joukkueensa poikia. Kirja herätti minussa tämän muistikuvan menneiltä vuosilta. Jalkapalloa pelanneen pojan äitinä minua erityisesti viehätti teksti, jossa verrataan tekstin ymmärtämistä vastaavanlaiseksi toiminnaksi kuin osata ”lukea peliä”. Esimerkiksi televisiolähetys, jossa seurataan urheilutoimittajan samanaikaisesti selostamaa jalkapallo-ottelua ja siihen

liittyvää asiantuntijoiden kommentteja ennen ja jälkeen pelin, on monitasoisen tekstin tulkintaa. Voisiko lukuhaluton, urheilusta motivoitunut oppilas kiinnostua erilaisista teksteistä, jos niiden tulkinnassa käytettäisiin hyväksi ”pelisilmää”? Ajatus on mielenkiintoinen.

Sjutton texter om läsning -kirjan layoutista on annettava täydet pisteet. Kirja on silmälle miellyttävä, se antaa tilaa intensiiviselle lukemiselle tai suoma mahdollisuuden pikaiseen selailuun. Etenkin pienet piirrokset, alleviivaukset, ympyröidyt sanat ja marginaaliin ”käsinkirjoitetut” vinkkaukset antavat lisäilmettä kirjalle.

Kehotus ”pelin lukemiseen” on kirjan tekstien taustavoimana. Katarina von Numers-Ekmanin tekstit lähestyvät lukemista monista eri näkökulmista avaten lukemiseen liittyviä lainalaisuuksia; yhtä loogisesti kuin valmentaja ohjaa hyökkääjiä, puolustajia ja maalivahteja pelinrakentamiseen. Lukekaamme peliä. ■

Boken *Sjutton texter om läsning* kan laddas ner som pdf här:

[http://www.lasambassadoren.fi/Site/Data/2112/Files/17-texter-om-lasning_webb_2\(1\).pdf](http://www.lasambassadoren.fi/Site/Data/2112/Files/17-texter-om-lasning_webb_2(1).pdf)

Ett steg vidare

– det muntliga språkprovet i test

Läsåret i Munkka började på ett intressant sätt – i språkprovets tecken. Studentexamensnämnden tillsammans med det tekniska utvecklingsteamet besökte Munkkiniemen yhteiskoulu den 12 januari för att observera hur provet fungerar och hur våra studerande skulle klara av den muntliga delen i studentskrivningarna. Sammanlagt 47 abiturienter samlades i festsalen och satte på sig sina hörlurar med mikrofon, redo att bända in autentiskt material på det andra inhemska.

Vår skola har haft möjligheten att vara med i ett av de första demotesten och fått äran att följa utvecklingsarbetet redan från första början. Nu var det dags att sätta systemet på prov på en ny nivå – demoversionen hade nämligen överförts i Abitti och börjar så småningom likna den slutliga versionen av provet. Generalsekreteraren Tiina Tähkä, som också var på plats för att observera, poängterade dock att det fortfarande är frågan om en grov första version som säkert innehåller många ”bugs”.

Flera par hörlurar fick bytas ut mot de reservlurar som antingen skolan eller det tekniska teamet hade reserverat för detta ändamål.

Foton:
Kristel Riissanen

Vi som skola ville få en så realistisk bild av testsituationen som möjligt. Studerandena hade förberetts på förhand, de hade utdelats en lista på vad som behövs i provet och de hade fått veta att provet är som vilket Abittiprov som helst. Efter att studerandena hade satt sig på sina platser och bootat datorerna, tog det tekniska teamet ordet. Alla fyra teammedlemmar testade vars och ens hörlurar i tur och ordning och försäkrade sig om att varenda studerande i själva verket kunde spela in tal och att ljudnivån var tillräcklig. Rätt snart upptäcktes det att den breda skalan olika datorer samt olika sorters hörlurar utgjorde en utmaning. Flera par hörlurar fick bytas ut mot de reservlurar som antingen skolan eller det tekniska teamet hade reserverat för detta ändamål.

Enligt vår kontaktperson, Erik Lindroos från det tekniska teamet, hade själva uppgifterna förkortats en aning för att studerandena skulle hinna spela in sina svar på ungefär 15–20 minuter. Testet började med uppläsning av några rubriker följt av några uppgifter där studerandena t.ex. fick visa vägen eller delta i en diskussion där den andra partens tal var färdigt inspelat på video. Vi lärare som var med undrade på förhand hur det i praktiken kommer att lyckas att så

Alla kunde bända in sitt material utan att grannens prat störde på något sätt. Volymen i salen var ändå mycket anspråkslös – ingen tycktes vilja prata väldigt högt.

gott som 50 elever pratar på samtidigt, i samma utrymme. Vi hade också våra tankar om hur blygt eller modigt de sätter igång utan att tänka på kompisens bredvid. Överraskande nog tycktes alla kunna bända in sitt material utan att grannens prat störde på något sätt. Volymen i salen var ändå mycket anspråkslös – ingen tycktes vilja prata väldigt högt. Såvitt vi har förstått har inspelningarna ändå lyckats eftersom mikrofonen effektivt spelar in det tal som hörs, inte så mycket annat. Bakgrundsljudet verkar alltså inte bilda ett stort problem. Mycket återstår att se – eller höra – när vi får det inspelade materialet och själva får höra hur det låter och sätta de grundläggande betygen.

Man kan aldrig veta om man inte provar först. Detta lyckades dagen bevisa. Provet har utvecklats vidare, nu var det dags att testa det, våga upptäcka bristfälligheterna i systemet och lära sig av dem. Vi lärare var nöjda med hur studerandena tog an uppgiften och arbetade koncentrerat. Vi hyser en stark tilltro att Studentexamensnämnden tillsammans med det tekniska teamet har fått ny information om vad som bör tas itu med härnäst. Vi tackar för möjligheten och intresset och önskar alla parterna lycka till med utvecklingsarbetet! ■

"Tala gärna svenska med mig"

För några år sedan, när jag arbetade på Helsingfors universitet så försökte vi locka de anställda att berätta om sina olika initiativ och idéer kring hur man kunde öka användningen av vardagssvenska jäms med att se till att de svenskspråkiga studenter får den service de behövde på svenska. Vi utlyste en tävling och vinnare blev ett förslag om att ta i bruk en enkel symbolsignal med ett informellt budskap: "Tala gärna svenska med mig".

Foto: Björn Fagerholm

MOLEMPI PAREMPI

Du glömmer väl inte Molempi parempi-klippen om nyttan av att kunna svenska och glädjen med att vara flerspråkig?

Många lärare har använt klippen i sin undervisning och de kan användas helt fritt.

De finns på en egen sajt:
www.molempiparempi.fi

Vi skapade en liten kampanj kring detta och fick positiv feedback och när jag sedan gick vidare till andra uppgifter blev den fina och inbjudande frasen "Tala gärna svenska med mig" kvar i mitt bakhuvud. Där fick den finnas ända fram till detta år – 2018 – när vi så småningom ska lansera den stort och hoppas på ett varmt mottagande och stor spridning.

Tanken är densamma nu som den var då; att skapa ett hjälpmedel för att signalera en informell färdighet och beredskap eller intresse att tala

svenska i vardagssituationer eller att man betjänar på svenska.

Föreningen Samarbetsforum, som stod bakom serien "Molempi parempi – 52 klipp om två språk", kommer under året att lansera en pins och göra en kampanj kring den.

Pinsen är avsedda för arbetskollektiv, serviceenheter, företag och organisationer men också för privatpersoner för att identifiera vem som kan tala/kommunicera/ge service på svenska. Pinsen tillverkas och distribueras av föreningen Samarbetsforum.

Molempi parempi
52 klipp om två språk

Molempi parempi
52 klipp om två språk

Molempi parempi
52 klipp om två språk

Molempi parempi
52 klipp om två språk

Alla får vara med!

Vem som helst som vill använda pinsen kan beställa den av Samarbetsforum (så småningom via www.samarbetsforum.fi). För de arbetsplatser som går in för att använda pinsen erbjuds möjlighet att lista sig (med logo) på Samarbetsforums hemsida. Användningen av pinsen kräver ingen formell kunskap eller testad språkfärdighet men den ska bäras av personer som är villiga att försöka tala svenska med dem som behöver eller vill det.

Pinsen kommer att delas ut gratis till privatpersoner och kunna köpas förmånligt av företag, institutioner och sammanlutningar. Pinsen har redan använts i delar av Helsingfors stads social och hälsovårdssektor och på Helsingfors universi-

tet (också den nya kampanjen). Feedbacken har varit mycket god.

Vem står bakom?

Föreningen Samarbetsforum verkar för att stärka det svenska språket och för konstruktiv tvåspråkighet i vårt land. I offentligheten efterlyses ofta metoder att med positiva medel förstärka och lyfta fram behovet av och förmågan till att ge service på svenska. "Tala gärna svenska med mig"-pinsen är ett sådant informellt men verksamt instrument. Föreningen har initierat kampanjen och inbjuder alla som vill att komma med i den. ■

Vi har formulerat ett "löfte" för den som vill bära pinsen:

Jag vill gärna tala svenska.

Jag förstår svenska tillräckligt bra för att kunna betjäna kunder, klienter, kolleger och medmänniskor på svenska.

Jag svarar på svenska efter bästa förmåga.

Jag är intresserad av att lära mig mer svenska och gör det gärna genom att kommunicera mer på svenska.

ELLER

Jag är svenskspråkig och talar gärna svenska med alla som vill.

Lisätyn todellisuuden pelejä alkavan B-ruotsin opetukseen

Klara, färdiga, gå! on Suomen ruotsin-opettajat ry:n ja Team Action Zonen yhteinen pilottihanke 7.-luokkalaisille, jota ovat taloudellisesti tukeneet Svenska kulturfonden ja Svenska folkskolans vänner.

SRO:n juhlavuoden kunniaksi kouluilla on mahdollisuus kokeilla ActionTrack-oppimislejää. Osa peleistä motivoi nousemaan pulpetista ja osa innostaa liikkumaan ulkonakin. Pelit tempaavat mukaansa kaiken tasoiset oppijat. Ota yhteyttä SRO:n toimistoon saadaksesi starttikoodit (svenska@suomenruotsinopettajat.fi).

Kokeile itse vaikka heti! Skannaa ActionTrack-applikaatiolla oheinen QR-liittymiskoodi ja läpäise esimerkkipelin 10 tasoa vaikka kotisohvallasi.

Ystävyyss

Förstärkt verklighetsspel för undervisning av nybörjare (B-svenska)

Klara, färdiga, gå! är ett gemensamt pilotprojekt för årskurs 7 med Svensklärarna i Finland och Team Action Zone (TAZ). Projektet har fått ekonomiskt stöd av Svenska kulturfonden och Svenska folkskolans vänner.

Till äran av Svensklärarnas jubileumsår har skolorna möjlighet att bekanta sig med ActionTrack-inlärningsspel. Några av spelen motiverar eleverna att ställa sig upp från skolbänken och en del inspirerar att röra på sig utomhus. Spelen lockar med elever på alla kunskapsnivåer. Kontakta Svensklärarnas kontor för att få startkoder (svenska@suomenruotsinopettajat.fi).

Pröva själv meddetsamma! Använd applikationen ActionTrack för att skanna bifogade QR-kod och lös exempelspelets 10 nivåer hemma på soffan.

UUTTA!

Editan digikirjat ammatillisiin ruotsin opintoihin

- kätevä hakutoiminto, omat muistiinpanot ja korostukset
- interaktiivisia tehtäviä
- linkkejä lisätiedon lähteisiin
- tekstit ja kuuntelutehtävät voi kuunnella ääniraitana
- voi käyttää millä tahansa laitteella, jossa on yhteys internetiin

**Opettaja,
tilaa
ilmainen
koekäyttö!**

Edita Oppiminen

TILAUKSET JA LISÄTIEDOT

opettajapalvelu@edita.fi • puh. 020 450 010 • www.oppinet.fi

EDITA

Lyckat tandemsamarbete mellan gymnasierna i Kristinestad och Hyvinge

Våren 2017 inledde Hyvinkään yhteiskoulun lukio ett samarbete med Kristinestads gymnasium. Samarbetet gick ut på att de båda parterna skulle lära sig varandras modersmål bättre. I och med det besökte några studerande från Hyvinge Kristinestad i april och i mitten av november var det dags för ett återbesök till Hyvinge.

Hela gänget på Sveriges ambassad i Helsingfors.

Tidigt på onsdagsmorgonen den 15.11 satte sig sju studerande och två lärare på tåget mot Hyvinge. De två svensk-lärarna från Hyvinge som mötte oss på tågstationen, tog emot oss med stora leenden och förde oss till skolan. Där vän-tade de elever som vi senare skulle få bo hos under dagarna vi vistades i Hyvinge. Lite småtrötta efter vår långa resa följde vi med studerandena för att först äta lunch och sedan få vara med på deras lektioner.

När klockan närmade sig tre och de flesta gick hem för dagen, följde några av de studerande som valt att delta i "språk-kimppan", oss studerande från Kristi-

nestad och lärarna ut på en guidad rundtur i Hyvinge med en lokal guide. Guidningen gick på ren svenska, vilket överraskade oss Kristinestadsbor.

Rundturen avslutades sedan med att vi fick sätta oss till bords inne på en mysig restaurang för att äta och också för att få chansen att lära känna Hyvinge-studerandena bättre.

Mätta men också lite nervösa åkte vi sedan hem till de finskspråkiga familjerna vi skulle spendera natten hos.

När vi hade vaknat på torsdagsmorgonen begav vi oss iväg för att samlas på tågstationen. Runt halv tio-tiden lämna-

de vi Hyvinge bakom oss för att en liten stund senare stiga av tåget i Helsingfors. Där spenderade vi dagen med att bl.a. besöka Sveriges ambassad, Sveaborg och domkyrkan. De som ville, provade också på att simma och basta i det nyöppnade utomhusbadet. Det blev en rätt sen dag i Helsingfors och när vi återvände till Hyvinge och våra värdfamiljer, var vi väldigt trötta.

Fredagsmorgonen började med att ta avsked av familjerna och sedan tog vi oss till skolan för "morgonfika". Vi åt och diskuterade med våra nya bekantskaper medan två av de studerande från Hyvinge spelade piano och sjöng i bakgrunden. Ett tv-team från Yle fem kom också för att intervjua oss och helt enkelt få veta mera om "språkkimppan".

När intervjuerna var färdiga och vi också hunnit med att äta lunch åkte vi iväg till hissfabriken Kone. Efter en intressant föreläsning där var det dags att ta våra väskor och åka iväg mot tågstationen ännu en gång, den här gången för att åka hem. När vi satt oss på tåget började vi tillsammans med lärarna redan planera vad vi skulle hitta på med Hyvingestuderandena när det blir ett fortsatt samarbete mellan våra skolor nästa år. ■

Elias Kärki från Hyvinkään yhteiskoulun lukio (i mitten) tar farväl av gästerna på tågstationen, Amelia Bondegård, Felicia Becker, Pinja Huhtamäki, Max Ivars, Thomas Thijsen, Oliver Tåg och Tim Jeppe.

Dags att sätta Norden på timplanen?

Låter detta scenario bekant: Du skall undervisa dina elever i nordiska språk och kultur, men kämpar med att hitta tid och relevant material i en hektisk skoldag? Du är långt ifrån den enda. Undervisningsplattformen *Norden i skolen* gör det hela lite lättare.

Undervisning av nordiska språk och kultur nedprioriteras ofta i skolan. Detta ville läraren **Thomas Henriksen** ändra på, och startade redan 2011 den gratis undervisningsplattformen *Norden i skolen* i samarbete med Foreningerne Nordens Forbund.

”*Norden i skolen* erbjuder lärare ett alternativ till den traditionella undervisningen i nordiska språk och kulturer. Istället för att eleverna ska läsa en text på ett annat nordiskt språk, satsar plattformen på kortfilmer, vänskapsklasser, videochats, spel och aktuella teman som inspirerar eleverna att öva sig i danska, norska och svenska”, berättar programchef Thomas Henriksen.

Plattformen har växt till sig under tiden och har idag 11.000 registrerade lärare från hela Norden. Stefan Nielsen, lärare och skolbibliotekarie vid Vonsild skola i Danmark, är en av dem. Han tycker det är ”otroligt viktigt att det finns en sådan tjänst som *Norden i skolen*”. Själv har han aktivt använt plattformen i flera år.

”Med *Norden i skolen* kan lärarna inte längre komma med ursäkter om att det är svårt att inkludera de nordiska ländernas språk och kulturer i undervisningen. Allt material finns färdigt och det enda man behöver göra är att gå in i portalen och börja använda det.” Det här kommer väl till pass i en tid då lärarna

ofta har knappt med tid för planering av undervisningstimmar. ”För oss är det viktigt att det går snabbt att sätta sig in i och använda nytt undervisningsmaterial. *Norden i skolen* svarar väl på den utmaningen”, säger Stefan.

Digitala möten ökar elevernas nyfikenhet

Undervisningsplattformen utvecklas i tätt samarbete med Nordisk Språkkordination och administreras av Foreningerna Norden. Målet med plattformen är att stärka förståelsen av nordiska språk och kultur hos barn och unga i hela Norden.

”Det talade språket och hörförståelsen står i fokus. Att lära sig ett språk handlar inte bara om att plugga det utan man ska ha möjlighet att också använda språket”, säger programchef Thomas Henriksen.

Därför erbjuder plattformen en mängd olika aktiviteter, t.ex. skolchat, vänskapsklasser, spel och kortfilmer som bidrar till att eleverna kan öva sig i och höra andra nordiska språk. Nordisk skolchat, som ger eleverna möjlighet att prata med andra nordiska elever, har varit en stor succé.

Elever på Vonsild skola blir uppmärksamma på skillnader mellan danska, norska och svenska i spelet plaff. Fotograf: Stefan Nielsen/Vonsild skole

Elever pratar med unga i samma ålder från resten av Norden genom Nordisk Skolchat. Fotograf: Monica C. Madsen.

"Det finns undervisningsmaterial och uppgifter för alla klassnivåer och på alla nordiska språk som gör det lätt att anpassa undervisningen enligt ålder."

Eleverna i Vonsilds skola har deltagit i skolchatten flera gånger, och Stefans elever tycker det är ett skojigt sätt att träffa andra elever i Norden:

"Det skapar en nyfikenhet hos eleverna när de får träffa andra unga nordbor som de kan kommunicera med. Det är en upplevelse som de kommer ihåg och som gör en skillnad", berättar han.

Litteratur, film, uppgifter – allt finns där!

I Norden i skolen finns det gott om undervisningsmaterial med tillhörande uppgifter om nordiska språk, kulturer, samhällen, historiska förhållanden m.m. Uppgifterna stödjer läroplansmålen i alla nordiska länder och ger ett nordiskt perspektiv till den vanliga undervisningen.

Det finns undervisningsmaterial och uppgifter för alla klassnivåer och på alla nordiska språk. Detta gör det lätt för Stefan att anpassa undervisningen enligt ålder. "Om vi har tittat på en film, kan mindre elever t.ex. teckna eller berätta egna historier utifrån temat, medan äldre elever jobbar med de uppgifter som följer med filmen – och som kompletterar materialet väldigt bra", säger Stefan.

Det nyaste tillskottet på plattformen är material om den norska ungdomsserien SKAM. Det är en serie som fungerar som en bra inkörsport till den språkliga och kulturella gemenskapen i Norden. De nordiska undervisningsministrarna står bakom satsningen. "SKAM har visat att vi kan förstå varandra i Norden. Detta är ett verktyg som

vi kan använda för att främja språkförståelsen hos barn och unga i Norden", säger Norges tidigare kunskapsminister Henrik Asheim.

Enligt Thomas Henriksen lämpar sig SKAM väl som undervisningsmaterial: "Den tar upp frågor som eleverna känner igen från sin egen vardag. Därför kan materialet användas både som språkinlärningsmaterial och i tvärgående projekt kring ungdomskultur i Norden." ■

Registrera dig och din klass på
www.nordeniskolen.org
– det är gratis!

PÄÄSTÄ POHJOISMAAT LUOKKA- HUONEESEEN

Pelit
Lyhytelokuvat
Geopolitiikka
Pohiolan kouluchatti
Pohjoismainen muovikisa
Arktis
Kirjallisuus
Ystäväloukat

 NORDEN
 Nordisk Sprogkoordination

Pohjoismaat ovat muutakin kuin Ibseniä, ABBAa ja hapansilakoita. Siksi olemme luoneet palkitun opetuslutan, joka on täynnä valmiita opetusmateriaaleja ruotsin, historian, yhteiskuntaopin ja luonnontieteellisten aineiden opettajille.

Materiaalit löydät ilmaiseksi osoitteessa
www.nordeniskolan.org

 nordeniskolan.org

Suomen ruotsinopettajat
Svensklärarna i Finland

Nordspråks sommarkurs 2018

Från radioprät till litteraturappar – berättelser i fokus

- multilitteracitet i undervisningen
- kreativt arbete med multimodala uttryck
- att uttrycka sig på olika sätt via olika medier

Plats: Hanaholmens kulturcentrum, Esbo

Tid: 27 juli – 31 juli 2018

Pris: I enkelrum: 4300 DKK / Dubbelrum: 3800 DKK / Utan övernattning och frukost: 3000 DKK

Antal kursdeltagare: 25–40

Nordspråks sommarkurs i Helsingfors kommer att handla om teman kring multimodalt berättande och hur man kan använda olika sorters texter och arbeta med multilitteracitet. Programmet kommer att bestå av såväl traditionella seminarier, som möjlighet att själva prova på olika arbetssätt.

Kursen hålls på natursköna Hanaholmen konferenshotell och kulturcentrum som ligger strax utanför Helsingfors. Under kursen är vi också på besök i staden och på utflykter i naturen.

Föreläsare:

Lena Andersson (Sverige) – läsarfrågor som utgångspunkt för filosofiska essäer

Bo Kampmann Walter (Danmark) – dataspel som utgångspunkt för berättelser

Märta Ugglä (Finland) – läkande berättelser; berättelser som utgångspunkt för en läkningsprocess

Hildur Viggósdóttir (Island) – apps i undervisningen

Kaisa Leino (Finland) – studier, arbete och liv i en digitaliserad värld

Information och anmälan: <https://nordsprak.com/>. Anmälan är öppen.

Välkommen med!

NORD | SPRÅK

Vem som helst kan bli en bra berättare

I svenska YLE:s kampanj "Alla tiders lärare" fick den pensionerade modersmålläraren Märta Uggla motta en nominering. Forna elever delade med sig av minnen från skoltiden, då Märta satt sig på katederkanten och började berätta. "Hon undervisade inte, hon berättade", löd en del av motiveringen. Nästa sommar kommer hon att hålla workshop om "Läkande berättande" på Nordspråks sommarkurs på Hanaholmen den 27–31.7.2018.

Märta Uggla.

– Jag började jobba som modersmållärare 1965, berättar Märta Uggla, som gick i pension år 2007.

Under sin lärarkarriär tog hon en paus från skolvärlden för att jobba på Rundradion i sju år men längtade tillbaka, framför allt till eleverna. Då kom hon till Ekenäs gymnasium där hon jobbade i 12 år och därefter till Lärkan i Helsingfors där hon tillbringade sina sista tio år som lärare.

– Under mina sista år som aktiv lärare var jag med och grundade föreningen ALBA – Allians för Läkande Berättande i Norden. Året var 2005. Jag försökte få igång det läkande berättandet i Finland och reste runt för att hålla introduktionskurser. När jag blev pensionär hade jag mera tid för detta.

År 2014 ordnade ALBA ett stort internationellt symposium i Karis, med deltagare från hela världen. Då hade föreningen fått fotfäste i Finland.

– ALBA finns fortfarande och sysslar med allt möjligt intressant, bland annat ordnas kurser och storytellingkvällar för invandrare. Jag har nu lämnat över till yngre krafter, berättar Märta Uggla.

Från klassiska berättelser till det personliga

På Nordspråks sommarkurs på Hanaholmen i juli 2018 kommer Märta Uggla alltså att introducera det läkande berättandet genom en workshop.

– Vi kommer att jobba med tidlösa berättelser som hör till mänsklighetens gemensamma skatt och göra olika övningar. Jag kommer att ta med böcker och ge tips på kurser och utbildningar man kan gå inom det läkande berättandet, berättar Uggla.

Under workshopen kommer deltagarna att få vara med om några processer.

– I sin enklaste form handlar en process om att jag som ledare berättar en klassisk berättelse som inte tar så mycket tid, men som har många tentakler. Sen försöker vi arbeta med den. Vi ska absolut inte analysera, inte försöka vara duktiga lärare, utan vi ska jobba kreativt och konstnärligt med berättelsen, specificerar Uggla.

Hon nämner bland annat att det kan handla om att måla, göra teater, associera och gå tillbaka till sitt eget liv och

se vad berättelsen väcker för tankar och känslor.

– Vi startar det goda samtalet genom konstnärliga övningar och vi ser helt enkelt vad berättelsen leder till.

I processen finns även den andra sidan av berättandet, nämligen lyssnandet, vilket Märta Uggla påpekar är otroligt viktigt, eftersom det verkar vara något som människor inte riktigt kan idag.

– Hela idén med läkande berättande är att allt leder till någon form av respons, både muntlig och skriftlig. Vi går från en färdig berättelse till den personliga berättelsen. Alla människor är ju de facto egna berättelser. En saga eller myt är bra att starta från, för då är det ingen som blottas och måste säga något den inte vill.

Responsen kan sedan gå in på det mer personliga planet, men det sker i mindre samtalsgrupper eller genom skriftliga övningar.

Låt fantasin flöda

Märta Uggla menar att man genom det läkande berättandet kommer in på något som är väldigt viktigt, nämligen att

skapa inre bilder. Hon hävdar att detta är något som elever idag är på väg att förlora.

– Ungdomar idag har vuxit upp med alldeles för mycket färdiga bilder, de är vana med stimulans utifrån hela tiden. Genom att skapa inre bilder och låta fantasin flöda kan vi också själva skapa vår framtid, påpekar Uggle.

Berättandet som sådant har en läkande kraft och detta är något som vår splittrade värld är i behov av, menar Uggle.

– Berättelsen erbjuder en helhet – den har en början, ett förlopp och ett slut. Det behöver inte vara en stor och dramatisk berättelse, men det att den bildar en helhet har en direkt läkande kraft på våra hjärnor, har hjärnforskare kunnat konstatera, berättar Uggle.

Berättelsen öppnar också förmågan till igenkännande. Många ungdomar är genom filmer vana att få en färdigserverad helhet, men Märta Uggle menar att en film är för färdig och för påträngande, medan en muntlig berättelse tvingar en att skapa händelseförloppet och färga personligheterna som kommer fram. Hon påpekar att vårt minne kommer ihåg helheter mycket väl.

Uggle menar att tematiken i en berättelse är viktig, eftersom man då kan söka efter något hos åhörarna där det bränner till.

Läkande berättande i olika sammanhang

Märta Uggle berättar att läkande berättande används i många olika sammanhang, bland annat i fängelser, på sjukhus och i fredsarbete. I all sin enkelhet är det ett redskap som används för att få tag på frågor som finns hos människor.

– Ursprungligen var ju litteraturen muntlig, men rösterna tystnade allt eftersom tekniken tog över. Däremot var de engelska pubarna en plats där berättandet aldrig dog ut och i 1980-talets England uppstod en gräsrotsrörelse som sedan spred sig ut över Europa, då berättandet fick ett uppsving.

Uggle nämner berättarcaféer där folk samlas för att de har ett behov av att samtala och berätta. Ur detta kom några ledande personer som skapade det som på engelska har namnet "Healing Storytelling". En av de viktigaste heter Allison Cox, som jobbade på socialen i Seattle i USA. Hon fick i uppgift att hitta på ett program för att stoppa tonårsgravidite-

*"Ursprungligen
var ju litteraturen
muntlig, men rösterna
tystnade allt eftersom
tekniken tog över".*

ter och kom fram till att hon ville testa på berättelser.

– Hon sa åt sina medarbetare att gå till biblioteket och samla ihop berättelser om allt ifrån tidig graviditet och att sätta gränser, till att vara ung kvinna och ung man. Sedan bjöd de in olika människor – tonåringar, föräldrar, politiker, socialarbetare, vårdpersonal – och lät dem bilda grupper. Någon började sedan berätta en av de insamlade berättelserna. Till en början var det tyst, men snart började man samtala. De kände igen sig i berättelserna och de började öppna upp och dela med sig.

Allison Cox fick mycket publicitet och hennes "Healing Storytelling" spred sig. Statistiken visade småningom att antalet tonårsgraviditeter hade minskat.

– Den ena socialbyrån efter den andra tog efter, hade man ett problem så satte man igång med storytelling, berättar Märta Uggle.

En annan nyckelperson är en israelisk man vid namn Roi Gal-Or, som varit med och grundat "The International School of Storytelling" i England, där de fokuserade på läkande berättande. Gal-Or växte upp nära gränsen till det palestinska området och var trött på det eviga skjutandet och krigandet i området. Han beslöt sig en dag för att köra in till en palestinsk by tillsammans med några vänner. Där började de berätta för människorna de mötte om sig själva och sina liv på andra sidan gränsen. Först uppträdde palestinerna hotfullt och ville köra bort dem, men sen satte de sig ner och lyssnade. Följande veckoslut kom palestinerna de mött över till isralerna och berättade om sitt liv i Palestina. Detta spred sig som ett slags fredsrorelse längs hela gränsen mellan Israel och Palestina.

Berättade istället för att undervisa

Märta Uggle menar att vem som helst kan bli en bra berättare, att det är vår medfödda rätt att berätta, men medger att det nog kräver en del övning att göra det väl.

– Utan övning blir det lätt bara pladder, om du är en ovan berättare. Därför finns det också berättarkurser, där du kan lära dig att sälla bort detaljer, se vad som är viktigt i historien, vad behöver jag för att berättelsen ska bli en berättelse? Det krävs kanske också ett visst avstånd till händelserna, att man hunnit reflektera över det man upplevt. Berättelsen föds när man tar ett steg tillbaka.

Hon lyfter fram hur väl berättandet kan fungera i modersmålsundervisningen. Som lärare kan man t.ex. levandegöra historier, böckers innehåll, presentera författares liv och olika tidsströmningar.

– Självt har jag alltid berättat. Jag har kanske inte använt mig av orden "läkande berättande", men berättelser har alltid varit en del av min undervisning, säger Uggle.

Bakgrunden är att hon växte upp i ett berättande hem. Som metod har hon upplevt att det fungerar alldeles utmärkt.

– Jag träffar ofta gamla elever på gatan och de säger glatt: "Vet du vad vi kommer ihåg från skolan? Vi kommer ihåg när du berättade". Man kan berätta så oerhört mycket, det behöver inte vara färdiga berättelser utan mycket av undervisningsstoffet kan presenteras i berättande form, säger Märta Uggle.

Hon minns en omfattande litteraturkurs som hon skulle undervisa. Ingångsporten hon valde var att hon tände ett ljus, satte sig på katedern och började berätta hela världslitteraturens historia. När slutprovet kom visade det sig att eleverna presterade bättre än någonsin.

– Eleverna minns dessa berättelser eftersom man som sagt lättare minns helheten. De kastade sig över böckerna jag hade berättat om för de fick ett sammanhang och saker och ting föll på plats.

När hon tänker tillbaka på sin tid som lärare saknar hon samtalet med de unga människorna allra mest. De ställer sådana frågor som vi vuxna för länge sen glömt bort att ställa.

– Via modersmålsämnet kan man prata om de stora livsfrågorna. Många elever har kommit till mig och frågat "har du tid att prata?" – de behövde få berätta sin historia. Som lärare kan vi erbjuda ett lyssnande öra. ■

SRO:s styrelse 2018

Ordförande

Satu Pessi, Nokia

pessisatu@gmail.com

Gymnasium, Nokia

Ordinarie medlemmar

Katri Granö, Åbo

katri.grano@turku.fi

Yrkesinriktad utbildning på andra stadiet, Åbo

Katja Hämäläinen, Vanda

katja.k.hamalainen@metropolia.fi

Högre utbildning, Helsingfors

Marjo Kekki, Klaukkala

marjo.kekki@gmail.com

Grundskola, Grankulla

Katja Kurki, Tusby

katja.kurki@hyvinkaa.fi

Högstadium, gymnasium, Hyvinge

Heidi Muumäki, Tervakoski

heidi.muumaki@riihimäki.fi

Gymnasium, Riihimäki

Elina Rusi, Helsingfors

elina.rusi@lauttasaarenyhteiskoulu.fi

Högstadium, gymnasium, Helsingfors

Seija Westerholm, Ingå

seija.westerholm@espoo.fi

Högstadium, Esbo

Suppleanter

Anne Ainoa, Helsingfors

anne.ainoa@helsinki.fi

Grundskola, Helsingfors

Sirpa Frondelius, Joensuu

sirpa.frondelius@opejoensuu.fi

Gymnasium, Joensuu

Marjaana Halsas, Helsingfors

marjaana.halsas@haaga-helia.fi

Högre utbildning, Helsingfors

Suvi Holopainen, Lempäälä

suvi.holopainen@lempaala.fi

Grundskola, Lempäälä

Sanna Huuskonen, Lahtis

sanna.huuskonen@edu.lahti.fi

Gymnasium, Lahtis

Anne Lehto, Punkaharju

anne.lehto@edu.parikkala.fi

Gymnasium, högstadium, Parikkala

Anna-Maija Mäkinen, Esbo

anna-maija.makinen@espoo.fi

Gymnasium, Esbo

Nya styrelsemedlemmar presenterar sig

Suppleanter

Anna-Maija Mäkinen

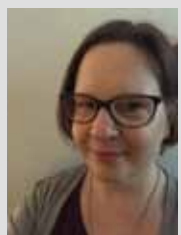
Jag heter Anna-Maija Mäkinen och jag arbetar som lärare i svenska och engelska i Kaitaan lukio i Esbo. När jag flyttade till Esbo för nästan tjugo år sedan, jobbade jag också på högstadiet och undervisade även i tyska. Tidigare jobbade jag kortare tider på yrkeshögskola och universitet, och flera år på arbetarinstitutet vid sidan av studierna, men de senaste 15 år har jag varit gymnasielärare – och först och främst svensklärare.

Jag brinner för allt slags nordiskt samarbete och vill gärna delta i olika projekt med andra lärare och skolor. På sistone har jag varit speciellt intresserad av alla digitala möjligheter i språkundervisningen.

Förra året var jag med på projektet DigSkriv och näst hoppas jag att vår skola hittar en partnerskola för att börja eklasstandem med. I april har vi en flexvecka i skolan och då reser jag med min kollega samt 20 studerande till Stockholm. Årliga resor till en av de nordiska huvudstäderna är redan en tio år gammal tradition i vår skola.

Till min familj hör make och två tonåriga söner. På fritiden njuter jag av att motionera och spela dragspel. Hela familjen sysslar mycket med musik och idrott, speciellt fotboll som båda pojkarna aktivt spelar.

Sanna Huuskonen

Jag heter Sanna Huuskonen och undervisar i svenska i Lahden lyseo i nuläget. Ursprungligen kommer jag från Savolax och jag har studerat svenska och tyska vid Jyväskylä universitet. År 2009 studerade jag också psykologi vid öppna universitetet. Jag har undervisat i svenska och tyska på gymnasiet i 14 år men jag har också lite erfarenhet av att jobba som svensklärare på yrkeshögskolan. I fyra år har jag varit med om att skapa digitalt undervisningsmaterial och digitala prov till lärobokserien Fokus för gymnasiet. Ibland har det varit tufft att kombinera det här extraknäcket med huvudarbetet men samtidigt har det varit väldigt lärorikt och inspirerande att jobba i projektet.

På fritiden sysslar jag med olika slags kulturella

aktiviteter. Flera gånger om året går jag på teater, opera och jazzkonserter och jag njuter av att resa i Europa. Hundar ligger mig varmt om hjärtat och jag gillar också att dansa och motionera på olika sätt.

Språk har jag alltid gillat men under studietiden blev jag verkligen förtjust i Sverige, svenskarna och svenska språket när jag sommarjobbade tre somrar på Lidingö i Stockholm. Arbetsplatsen var mångkulturell vilket var en bra chans att lära känna det mångkulturella Sverige lite närmare. De fina upplevelserna som jag fick brukar jag berätta om för mina elever. Jag tycker det är viktigt att känna till olika kulturer, seder och bruk. Och var gör man det lättast? I Norden förstås.

Ordinarie styrelsemedlemmar

Marjo Kekki

Bild: Hyvän työn konttori / Kuvaverkko

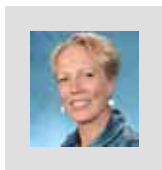
Jag heter Marjo Kekki och jag är bosatt i Klövskog där jag bor med min man och två katter. Som språklärare jobbar jag sedan 1994 och fr.o.m. 2001 har jag undervisat i svenska och engelska i Kasavuoren koulu i Grankulla. I det tvåspråkiga Grankulla har man satsat på språk och speciellt på svenskan. Jag har haft glädjen att undervisa i språkbadssvenska både på låg- och högstadiet. Från och med hösten 2016 har Grankulla undervisat enligt tidigt fullständigt språkbad. Digitaliseringen av undervisningen har varit en naturlig del av mitt arbete. Det finns inga färdiga böcker för språkbad så på grund av det började jag skapa digitalt material för eleverna. Utnyttjandet av olika appar och nätmateriel kändes lätt för mig och det var kanske orsaken till att jag hamnade med i Svensklärarna i Finland föreningens ActionTrack-projekt Klara Färdiga Gå!

Min "karriär" som nordist började jag i Tammerfors då jag var med i Tampereen Pohjola-Nordenin

Nuoret ry. Senare jobbade jag som Nordjobb fritidsledare i Tammerfors och vikarierade som verksamhetsledare i Pohjola-Nordens distriktkontor i Tavastland. Kasavuoren koulu är skolmedlem i Pohjola-Norden och enligt min mening är nordismen ett bra sätt att motivera studerandet av svenska. I min barndom bodde jag sju år i Märsta och därför är nog Sverige det käraste landet efter Finland. Från Sverige flyttade vi till Ivalo och de norra delarna av både Norge och Sverige blev bekanta under den tiden.

På fritiden tycker jag om att läsa, ta foton och dansa. Jag dansar street- och showdans och dessutom är jag Zumba instruktör. Hobbyerna är en bra motvikt för arbetet och de ger energi för att orka i det fina yrket som lärare.

Heidi Muumäki

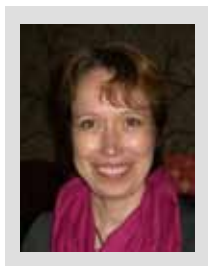
Jag heter Heidi Muumäki och jobbar som svensk- och tysklärare i Riihimäen lukio, där jag nu trivs sedan 1999. Jag studerade vid Jyväskylä universitet och det var inte alls meningen att fortsätta med språkstudier även om jag alltid har tyckt om alla språk.

Med åren har jag märkt att jag gillar nästan alla elever och ibland älskar att undervisa. Digitala studentskrivningarna hotade en kort tid att förstöra mitt kärleksförhållande till undervisningen, eftersom tyska språket var ett av de första digitala

ämnena och jag inte alls är någon dataexpert, men jag och mina elever överlevde. Idag kan jag till och med medge att jag tycker att digitaliseringen tidvis kan underlätta vårt arbete.

På fritiden reser jag så mycket jag bara kan och läser allt möjligt från svenskspråkiga deckare till Bunte. Att motionera mer eller mindre fanatiskt är också en stor del av mitt liv.

Katja Hämmäläinen

Jag heter Katja Hämmäläinen och jobbar som lärare i svenska och engelska och språkkordinator på Yrkeshögskolan Metropolia i Helsingfors. Jag undervisar i språk för blivande professionella inom vård och hälsa och har tidigare jobbat med andra yrkesgrupper också, till exempel med studerande av och professionella inom teknik och handel. Jag började mitt arbetsliv som frilansande språklärare på olika språkskolor och undervisade i språk på olika företag och organisationer i Helsingforstrakten. Så småningom flyttade jag till högskolevärlden, där jag trivs väldigt bra. Jag har också varit med i samarbetsgruppen Hoppet som organiserar seminarier och andra evenemang för svensklärare vid högskolor.

Norden och nordiska språk har alltid varit nära mitt hjärta, och jag gillar faktiskt den nordiska stämningen och atmosfären. Varje gång jag har haft samarbete med nordiska aktörer har jag märkt

hur svenskan är nyckeln till det goda samarbetet och den trevliga samvaron med andra nordbor samt den nordiska arbetsmarknaden. Allt det här betonar jag också på mina lektioner samt hur viktig växelverkan och kommunikationen är.

Jag trivs väldigt bra med mitt arbete, det är både givande och mångsidigt samt ger nya möjligheter hela tiden.

På min fritid motionerar jag mycket, och efter många resor till Spanien och andra länder har jag börjat studera spanska på arbetarinstitutet. Det är faktiskt mycket nyttigt för mig som språklärare att inse att man inte vet eller kommer ihåg allt, för då förstår man bättre sina studerande. Jag är faktiskt för ett mångkulturellt Finland och att alla språkkunskaper kommer till användning!

Hyvä jäsenemme

Jäsenlehti Poppis ilmestyy kaksi kertaa vuodessa (helmi- ja syyskuu). Jotta pysyt ajan tasalla toiminnastamme, seuraa kotisivujamme ja liity sähköpostilistalle sekä Facebook- ja Instagram-seuraajaksemme.

Yhdistyksen kevätkokous pidetään lauantaina 21.4.2018 klo 9.00 SUKOLin kevätiliittokokouksen yhteydessä osoitteessa Ratamestarinkatu 11, 00520 Helsinki. Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset kevätkokousasiat, mm. edellisen vuoden toimintakertomus ja tilinpäätös.

Kevään 2018 kilpailut

Kilpailu ammatillisen 2. asteen koulutuksen ja ammattikorkeakoulun opiskelijoille järjestetään helmi- ja maaliskuussa. Tehtävät ja ohjeistus ovat kotisivuillamme.

Kirjoituskilpailu lukion 2. vuosikurssin opiskelijoille (pitkä ja keskipitkä oppimäärä) viikoilla 14–15. Tehtävät ja ohjeistus jäsenintrassa maaliskuun lopulla.

Lisätietoa molemmista kilpailuista kotisivuillamme ja ruotsinopettajien sähköpostilistalla, jolla lähetetään myös tunnukset jäsenintraan. Molempien kilpailujen yhteinen palkintojenjakotilaisuus SFV:n tiloissa toukokuussa.

Juhlavuosi ja koulutustarjonta

SRO:n 70-vuotisjuhla ja juhlaseminaari Hanasaareissa 18.–19.5.2018, ks. ohjelma sivulta 6.

SRO:n kulttuurimatka Islantiin 4.–8.6.2018. Huonekiintiö on täynnä, mutta voit ilmoittautua jonotuslistalle, jos huoneita hotellista myöhemmin vapautuu.

SRO:n kesäkurssi Hanasaareissa 1.–3.8.2018 – Upp med språkkompetensen, ks. ohjelma sivulta 15.

Syyskoulutuspäivä ammatillisen koulutuksen opettajille Hanasaareissa 10.11.2018 yhdessä englanninopettajien kanssa. Lisätietoa myöhemmin.

Jäsenstipendit

Jaamme jäsenillemme täydennyskoulutusstipendejä **yhdistyksen järjestämille kurseille: 7 x 300 euroa Islantiin ja 7 x 200 euroa Hanasaaren-kurssille**. Stipendit jaetaan tasapuolisesti nuorille uransa vasta aloittaneille ruotsinopettajille (alle viisi vuotta opetustyötä) ja pitempään (yli viisi vuotta) opetustyössä mukana olleille. Stipendien viimeinen hakupäivä on su 8.4.2018.

Postituslistat / tunnukset jäsenintraan

Olethan mukana myös ruotsinopettajien postituslistalla, joka on nopein viestintäkanavamme jäsenillemme Facebookin ohella. Tunnukset jäsenintraamme lähetetään mm. kilpailujen yhteydessä sähköpostilistalla. Uudet jäsenet lisätään listalle ilman eri pyyntöä (tieto SUKOLin jäsenrekisterissä ei suoraan siirry yhdistyksen listoille). Varmistat mukanaolosi lähettämällä viestin henkilö- ja kouluasetiedoin osoitteeseen svenska@suomenruotsinopettajat.fi.

Ruotsin yo-pisteitysohjeet löytyvät intrasta eri kirjautumistunnuksin, jotka saat ilmoittautumalla erikseen yllä mainittuun toimiston sähköpostiosoitteeseen (otsikoksi Pisteitysohjeet).

Onko sähköpostisi muuttunut? Ilmoita uusi osoite ruotsinopettajien toimistoon, niin vaihdamme sen sähköpostilistoillemme.

Gyllene klubben

Seniorikerhomme on tarkoitettu kaikille eläkkeellä oleville ruotsinopettajille.

Kerhon jäsenmaksu on 17 euroa eli SRO:n jäsenmaksu. Jos olet jäämässä tänä vuonna eläkkeelle ja haluat liittyä kerhoon, täytä kotisivuillamme oleva ilmoittautumislomake. Klubiemäntänä toimii Eeva-Leena Valve Helsingistä. Jos tuttavapiirissäsi on eläkkeellä olevia opettajia, kerro myös heille kerhosta ja sen toiminnasta.

Huom. Kaikki yhdistyksen jäsenet voivat osallistua kerhon tapahtumiin, jos niissä on tilaa. Lisätietoa kotisivuillamme.

FOLKTINGET

Kannustusstipendi 9.-luokkalaisille

Marraskuussa Svenska dagen -juhlassa **Svenska Finlands folkting** lahjoitti yhdistyksellemme 10 000 euroa väli-tettäväksi suomenkielisen peruskoulun 9.-luokkalaisille, jotka ovat menestyneet ruotsin opinnoissaan tai muuten osoittaneet ruotsin kielen harrastuneisuutta. SRO:n jäsenenä voit hakea stipendiä yhdelle tai kahdelle oppilaalle koulustasi. Stipendejä jaettaessa huomioidaan, onko oppilas A-ruotsin lukija, B-ruotsin lukija tai kielikylpy-oppilas. Hakulomake kotisivuillamme.

YHTEISTYÖKUMPPANIMME TARJOAVAT

HBL

Tiesithän, että SRO:n jäsenenä saat HBL:n puoleen hintaan. Tee tilaus sähköpostitse pren@hbl.fi tai soita KSF Median asiakaspalveluun 09 125 3500. Jäsenhintaista tilausta ei voi tehdä HBL:n verkkosivuilta eikä alennus koske verkkolehteä.

SUKOLin jäsenet saavat jopa 40 %:n alennuksen Otavan ja WSOY:n kauno-, lasten- ja tietokirjoista kustantajien omista Helsingin myymälöistä. Lisätietoa SUKOLin jäsensivustolla.

Nordisk kulturkontakt järjestää paljon mielenkiintoisia tapahtumia kulttuurikeskuksessaan ja kirjastossaan Helsingin keskustassa. Ohjelma massa mm. kirjailijavierailuja, kielikahviloita, näyttelyitä, konsertteja ja seminaareja. Tutustu tarjontaan www.nordiskkulturkontakt.org

Pohjola-Norden

Onhan koulusi jo Pohjola-Nordenin jäsen? Koulujäsenyyden kautta saat paljon hyödyllistä tietoa ja etuja koulullesi. Lisätietoa <http://www.pohjola-norden.fi/sv/skolor/>

Svenska nu – ruotsin kielen ja ruotsinkielisen kulttuurin verkosto Suomessa

Svenska nu tarjoaa koulullesi ilmaista ruotsinkielistä ohjelmaa: nuorisokulttuuria ja työpajoja. Tutustu verkoston toimintaan, ohjelmatarjontaan ja oppimateriaaleihin kotisivulla, Facebookissa ja Instagramissa: www.svenskanu.fi, www.facebook.com/SvenskaNu, www.instagram.com/svenskanu/

Hur kan vi använda **MUSIK** i svenskundervisningen?

**Kom till Hanaholmen på lärarkonferens
fredag 13.4.2018 kl. 9-14**

Anmäl dig på svenskanu.fi

Ta dina elever till
Dream Academy Norden
slutkonsert
på Hanaholmen
13.4 kl. 14

Nordplus

svenskanu.fi

svenska**nu**

danorden.fi